

รายงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย
เรื่อง

การถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ

Transferring knowledge and local wisdom for enhancing psychological
well-being of aging people in northern Thailand

โดย

ดร.กฤตพัทธ์ ฝึกฝน และคณะ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย
โครงการ “Research for Community วิจัยเพื่อชุมชนสังคม”
จาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2560

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อชุมชน (Research for Community) ประจำปีงบประมาณ 2560 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อารมณ์ โอภาสพัฒนกิจ รองอธิบการบดีฝ่ายบริการวิชาการและรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ให้โอกาสสนับสนุน และให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานแก่ทีมผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการดำเนินโครงการขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สิงห์ตง สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และรองศาสตราจารย์ ดร.เดชา ทำดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานที่ดีเรื่อยมา และที่สำคัญขอขอบคุณผู้บริหารของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา มหาวิทยาลัยเนชั่น มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง วิทยาลัยเชียงราย วิทยาลัยชุมชนแพร่ และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการให้แก่ทีมวิจัย จนกระทั่งการดำเนินงานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้มอบให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ และทีมงานทุกท่าน

กฤตพัทธ์ ฝีกฝน และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ

เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าและก่อให้เกิดรายได้จากผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างปิติสุขแก่ผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินงานในรูปแบบของชุดโครงการ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการดำเนินงานทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่ กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการวิทยาศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือผู้สูงอายุ กลุ่มแกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐจากองค์การส่วนปกครองในแต่ละพื้นที่ หน่วยงานจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จิตอาสา เยาวชน ที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมปิติสุขแก่ผู้สูงอายุ มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 เดือน

วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้มีหลากหลาย เช่น การอบรมปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติ การให้ความรู้ และการสังเกต เป็นต้น ผลจากการดำเนินงานถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้พบว่า ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีความปิติสุข เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

คำสำคัญ : การถ่ายทอดองค์ความรู้ ปิติสุข ผู้สูงอายุ

Abstract

This transferring knowledge and local wisdom for enhancing psychological well-being of aging people in northern Thailand aimed to transfer knowledge and local wisdom for enhancing psychological well-being of aging people, to improve quality of local products and increase salary, and to promote community participatory in enhancing psychological well-being of aging population. The project composed of 5 main activities including 1) Local medias to promote psychological well-being of aging people in northern Thailand; 2) The establishment of community leaders' network: the transferring model of life-long learning

curriculum; 3) The roles of the elderly on developing and transferring local food wisdom to youths in Lampang Province; 4) Homebound elderly care using WE CAN DO by TIM and participation of community networks; and 5) Technology transfer of products and packaging design by using creative innovation and ergonomics for older people. Participants were elderly people, community leaders, government officers, non-government officers, volunteer, youths, and stakeholders who were related to a quality development of elderly people. The project was completed in ten months.

There were several strategies in transferring knowledge and local wisdom from another to one another such as workshop participation, intensive training, practice, and observation, etc.. Results of this project revealed that the participants had high level of psychological well-being. Quantity and quality of outputs, outcomes, and impacts were reported for this project.

Keywords: knowledge transferring; psychological well-being; elderly people

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญเรื่อง	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 องค์ความรู้และเทคโนโลยี	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	9
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	17

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	73
ประวัติผู้วิจัย	76

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความสอดคล้องขององค์ความรู้ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการถ่ายทอดองค์ความรู้	3
ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างองค์ความรู้ ประโยชน์ที่จะได้รับ และคุณลักษณะขององค์ความรู้	8
ตารางที่ 3 รูปแบบสื่อและกิจกรรมที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาและทำให้เกิดปิติสุขในผู้สูงอายุ	22
ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบนในภาพรวม	29
ตารางที่ 5 ผลผลิตของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชนงปริมาณและคุณภาพ	30
ตารางที่ 6 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชนงปริมาณและคุณภาพ	31
ตารางที่ 7 ผลกระทบของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชนงปริมาณและคุณภาพ	31
ตารางที่ 8 ข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละพื้นที่การดำเนินวิจัยกิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่	40

ตารางที่ 9	แสดงผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ เปรียบเทียบกับผลที่คาดว่าจะได้รับ	60
ตารางที่ 10	สรุปผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมการทำหัตถ์ความรู้จำแนกตามผลผลิต (outputs) ผลลัพธ์ (outcomes) และผลกระทบ (impacts)	67

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน	41
ภาพที่ 2	รูปแบบกิจกรรมสภากาแฟ (World Cafe)	43
ภาพที่ 3	ต้นไม้เพิ่มปีติสุขของผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO	48

บทที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete aged society) จากปี พ.ศ. 2557 ที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 15.3 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2557) และมีการคาดการณ์ว่าสังคมไทยจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (super aged society) คือมีจำนวนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มากถึง 30% ในปี พ.ศ.2578 ,กรมกิจการผู้สูงอายุ(2559) และจะเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 32.1 ใน ปี พ.ศ.2583 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2557) การที่มีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับวิวัฒนาการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลที่ดีขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้น และผลกระทบที่ตามมาคือการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ที่เป็นผลมาจากความเสื่อมสภาพของร่างกายตามอายุที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้สูงอายุอาจจะต้องเผชิญกับความรู้สึกโดดเดี่ยว จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางครอบครัว สังคม อาจทำให้เกิดปัญหาความเครียด ความท้อแท้ในชีวิต ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจ ขาดความหวังและเป้าหมายในชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการส่งเสริมดูแลจากครอบครัว สังคม ชุมชนที่ดีและต่อเนื่อง (แสงเดือน พรหมแก้วงาม และอรัญญา นามวงศ์, 2560) ดังนั้น การจัดการกับความท้าทายจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็น โดยเฉพาะการสร้างความสุขทางใจหรือ “จิตสุข” (psychological well-being) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุ สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัว สังคม และชุมชนในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ

จิตสุข หรือความสุขด้านจิตวิญญาณ หรือความสุขด้านจิตสังคม หมายถึง การรับรู้ตนเองของผู้สูงอายุ ถึงความพึงพอใจและเพียงพอในชีวิตส่วนตัว ครอบครัว และสังคม ผู้สูงอายุจะเกิดจิตสุขได้จะต้องประกอบด้วย การมีเป้าหมายในชีวิต (purpose of life) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ทางอันดีกับบุคคลอื่น (positive relations) สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม (environmental mastery) พึ่งตนเองได้ (autonomy) มีความงอกงามในตนเอง มีคุณค่าในตนเอง (personal growth or self-esteem) (Ryff, 1984; Ryff, 2014; คัคนางค์ มณีศรี ,2550; อรัญญา นามวงศ์ และคณะ ,2559) การเสริมสร้างจิตสุขให้แก่ผู้สูงอายุ ช่วยให้ผู้สูงอายุเกิดความสงบในบั้นปลายชีวิต มีความภาคภูมิใจในตัวเอง เห็นคุณค่าในตัวเอง เกิดความสุขอย่างเป็นองค์รวม จึงต้องประกอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ที่มีเป้าหมายให้ผู้สูงอายุ เกิดเป้าหมายในชีวิต ยอมรับตนเอง สามารถสร้างสัมพันธ์ทางอันดีกับบุคคลรอบข้าง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่เกิดความทุกข์ พึ่งพาตนเอง และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในชีวิต

ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือหลักจากหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐ โดยเฉพาะกระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุขที่ดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ และมีการดำเนินงานตามปีงบประมาณในลักษณะของการดำเนินงานตามโครงสร้างหน้าที่หรือตามนโยบายของภาครัฐเป็นหลัก (functional-based projects) ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งของความไม่ต่อเนื่องยั่งยืน เนื่องจากชุมชนพื้นที่ต้องพึ่งพาอาศัยการบริหารจัดการจากหน่วยงานภายนอกเป็นหลัก การขับเคลื่อนงานต้องอาศัยงบประมาณ และผู้กำกับติดตามจากภาครัฐ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ตรงตามความต้องการและเป้าหมายการดำเนินงานในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนภาคเหนือ การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสุขครั้งนี้จึงเกิดขึ้นจากการรวบรวมองค์ความรู้พร้อมใช้จากงานวิจัย (research-based knowledge) ซึ่งเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยที่ผ่านมาของทีมนักวิจัยผู้สูงอายุ

ภาคเหนือ ที่ได้องค์ความรู้และแนวคิดเรื่องปิตุสุขในผู้สูงอายุ ที่ประกอบด้วยการมีความสุขทางใจ เข้าใจตนเอง พึ่งตนเอง และปรับตัวเองให้พร้อมรับกับสิ่งต่างๆที่จะเกิดขึ้น , อนุรักษ์ นามวงศ์ และคณะ(2559) และองค์ความรู้ที่สามารถนำมาเสริมสร้างให้เกิด ปิตุสุขในผู้สูงอายุ ได้แก่ องค์ความรู้เรื่องการใช้สื่อท้องถิ่นเพื่อจรรโลงจิตใจให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขทางใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง , สกลวัฒน์ เศรษฐรัตนกุล(วรทัศน์ อินทร์คัม พร และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา2 ,552) องค์ความรู้ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเอง สามารถคิดริเริ่มทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ , สุจิตรา เกิดผล(2559) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านที่ได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านให้ผู้สูงอายุรู้จักวิธีการพึ่งตนเอง มีสุขภาพะด้านร่างกายที่แข็งแรง และก่อให้เกิดรายได้ (นันทินา ดำรงวัฒนกุล และคณะ ,2555(องค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์จักสาน ที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับงานหัตถกรรมจักสานท้องถิ่นจากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ , เยาวนาถ นรินทร์สรศักดิ์)2557ร่วมกับองค์ความรู้ด้านการออกแบบและสร้างเก้าอี้สำหรับสตรีผู้สูงอายุตาม (หลักการยศาสตร์ (ergonomics) เพื่อเพิ่มจำนวน และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เมื่อมีรายได้ ความสุขทางใจก็เกิดขึ้น และองค์ความรู้ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ วัชนี สรรเสริญ และคณะ ,2559) ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายชุมชน เกวลี) เครือจักรสุนทรี สุรัตน์ และ ,ตุนท์ ชมชื่น ,2558) เพื่อการช่วยเหลือพึ่งพากันและกันของผู้สูงอายุในชุมชน ช่วยให้ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง โดยก่อให้เกิดชุดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ

ชุดโครงการวิจัยถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้นของทีมวิจัย ให้กับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุแกนนำ (key persons) ร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน ที่เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดปิตุสุข สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัว สังคม และชุมชนในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ และยั่งยืนพึ่งพาตนเองได้ตลอดไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ
- 2) เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าและก่อให้เกิดรายได้จากผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างปิตุสุขแก่ผู้สูงอายุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุจะทำให้รูปแบบหรือแนวปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการเสริมสร้างปิตุสุข ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง (active aging) ในการแสดงบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานแก่

สังคมชุมชน เป็นที่พึ่งแก่ชุมชนและสังคมให้เกิดการพัฒนาชุมชน ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างปิติสุข ความอยู่ดีมีสุขแก่ผู้สูงอายุในชุมชนอย่างเป็นองค์รวม ต่อเนื่องและยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องขององค์ความรู้ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการถ่ายทอดองค์ความรู้

องค์ความรู้	ประโยชน์ที่จะได้รับ			
	เพิ่มรายได้	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	เพิ่มคุณภาพชีวิต	เสริมสร้างปิติสุข
ปิติสุขในผู้สูงอายุ				√
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ				√
ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น	√	√		√
การดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย			√	√
การออกแบบผลิตภัณฑ์จักสานท้องถิ่นจากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ	√	√		√

ตัวชี้วัด/ผลผลิตของโครงการ

1. ผู้สูงอายุเป้าหมายเกิดปิติสุขที่สามารถประเมินได้จากแบบประเมินปิติสุขหรือวิธีการประเมินเชิงคุณภาพอื่นๆ
2. จำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของที่กำหนดไว้
3. เกิดภาคีเครือข่ายในการเสริมสร้างปิติสุขผู้สูงอายุตั้งแต่ 1 ภาคีเครือข่ายขึ้นไป
4. ผู้สูงอายุ ครอบครัวผู้สูงอายุ และชุมชนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน
5. มีผลิตภัณฑ์บรรจุกิจกรรม/ที่ก่อให้เกิดมูลค่า และเป็นผลิตภัณฑ์บรรจุกิจกรรม/แผนที่เกิดจากการพัฒนาฝีมือผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 3 ผลิตภัณฑ์

นิยามศัพท์

ปิติสุข หมายถึง ความรู้เป็นสุข พึงพอใจในชีวิต ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย การมีเป้าหมายในชีวิต (purpose of life) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับบุคคลอื่น (positive relations) สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม (environmental mastery) พึ่งตนเองได้ (autonomy) มีความงอกงามในตนเอง มีคุณค่าในตนเอง (personal growth or self-esteem)

องค์ความรู้ หมายถึง ความคิดรวบยอด หลักการ วิธีการ หรือขั้นตอนการทำงานที่ได้จากประสบการณ์การวิจัย หรือการจัดการความรู้ของทีมวิจัย เพื่อใช้ส่งเสริมให้เกิดปิติสุขแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ องค์ความรู้เรื่องปิติสุข หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุกิจกรรมจักษุภัณฑ์

การถ่ายทอดองค์ความรู้ หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำอย่างเป็นขั้นตอนในการส่งผ่านความรู้ ประสบการณ์ บทเรียน ทักษะ และทัศนคติ จากทีมวิจัยไปสู่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ภาคเหนือ โดยมีเป้าหมายเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขแก่ผู้สูงอายุ

บทที่ 2

องค์ความรู้และเทคโนโลยี

องค์ความรู้ที่ถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ ชุมชน/

จากการผลการวิจัยที่ผ่านมาของทีมีวิจัยผู้สูงอายุภาคเหนือ ทำให้ได้องค์ความรู้ที่พร้อมจะถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดังนี้

5.1 องค์ความรู้เรื่อง เป็นผลงานจากการวิจัยของ อรัญญา นามวงศ์ และคณะ ”ปิตุสขในผู้สูงอายุ“ (2559) เรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตวิญญาณของผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง โดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่สรุปได้ว่า ปิตุสขหรือความผาสุทางจิตวิญญาณจะประกอบด้วย การมีความสุขทางใจ เข้าใจตนเอง พึ่งตนเอง และปรับตนเองให้พร้อมรับกับสิ่งต่างๆที่จะเกิดขึ้น

5.2 องค์ความรู้เรื่อง เพื่อจรรโลงจิตใจให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขทางใจ ”สื่อท้องถิ่นสำหรับผู้สูงอายุ“ และความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวิทยุชุมชนอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนเกษตร ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ของ สกวลวัฒน์ เสวตรัตนกุล และคณะ 2)552) ที่ได้แนวทางการบริหารจัดการวิทยุชุมชน ยกกระดับผู้ฟังเป็นผู้จัดรายการ ถ่ายทอดเรื่องราวของภูมิปัญญาให้กับผู้ฟัง บนบริบทชุมชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ รวมถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพูด ภาษา สำเนียง การร้อยเรียงเรื่องราว เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สืบทอดต่อไปแล้ว ยังเป็นการสร้างปิตุสข ภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตัวเองจากการเป็นผู้ให้ เป็นที่ยอมรับ และชื่นชมของผู้อื่น ให้กับผู้สูงอายุอีกด้วย

5.3 องค์ความรู้เรื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ“ จากผลงานวิจัยของ สุจิตรา เกิดผล)2559) ในการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครของชุมชน ในการจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีความรู้ความสามารถและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบที่ได้ดำเนินงานจากการวิจัยของวิทยาลัยชุมชนแพร่ ในปี พ .ศ.2558-2559 โดยมีเนื้อหาสาระรายละเอียดที่แกนนำต้องได้รับการพัฒนาดังนี้ 1 (ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 2การออกแบบกิจกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (3 (สุขภาพจิตผู้สูงอายุ 4 (อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ 5 (นันทนาการผู้สูงอายุ 6 (ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

การพัฒนาแกนนำส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะผู้สูงอายุของท้องถิ่น ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากท่านเหล่านั้น มีการคิดและทำอย่างบูรณาการ มีจิตสาธารณะ ศรัทธาในการเรียนรู้ การพึ่งตนเอง คุณธรรมนำชีวิต มีภาวะผู้นำและมีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จนอกจากนี้จะต้องเป็นผู้มีจิตใจดี มุ่งจะทำประโยชน์เพื่อชุมชนส่วนร่วมให้มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี โดยสอดคล้องกับบริบทและ วัฒนธรรมชุมชน มีความรักและเชื่อมั่นในการเรียนรู้ มุ่งแสวงหาทั้งจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในวิถีชีวิตเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูภูมิ ปัญญาไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ครูภูมิปัญญาไทยเป็นพลังสำคัญในการจัดการความรู้ ที่เกิดจากการกระทำจริงแล้วนำไปสู่ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์มวลประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอ่องแท้ชัดเจนใน ประเด็นต่าง ๆ แล้วเกิดการคิดรวบยอดเกิดความรู้หรือเกิดข้อสรุปและการจัดการความรู้ของครูภูมิปัญญาไทย นั้นสามารถเป็นแนวคิดสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงในชุมชนได้ อีกทั้งองค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาไทยยังสามารถนำความรู้ไปพัฒนาการศึกษาได้โดยให้เกิดในชุมชนได้ทั้ง 3 รูปแบบไม่ว่าจะเป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประการสำคัญกระบวนการเรียนรู้ของครูภูมิปัญญาไทยยังมี ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชนอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

การนำแนวคิดด้านการบริหารจัดการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดทำแนวทางในการพัฒนาผู้สูงอายุ ด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้กลุ่มผู้สูงอายุที่มี ศักยภาพในการเรียนรู้ รวมทั้งจะช่วยบรรเทาปัญหาต่างๆที่กำลังจะเกิดตามมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากร โดยนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 ในเรื่องการสร้างสังคมผู้สูงอายุอย่างมี คุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 และมาตรา 7 บัญญัติให้ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ มาตรา 15 ได้บัญญัติให้มีการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดแพร่ ที่ว่าเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาพัฒนา อาชีพ ยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคม

5.4 องค์ความรู้เรื่อง ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านที่ได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน ของ นันทินา ดำรงวัฒนกุล)2555ที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้จักว (วิธีการพึ่งตนเอง มีสุขภาวะด้านร่างกายที่แข็งแรง และ ก่อให้เกิดรายได้ จากโครงการวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุจากภูมิปัญญา “ การพัฒนาตำรับอาหาร “ และการวิจัยเรื่อง ”กรณีศึกษาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง :อาหารท้องถิ่นภาคเหนือ ขึ้นโตกเพื่อสุขภาพ” เป็นกระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสืบค้น และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการ ดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ และการรับประทานอาหารท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการฝึกอบรมแกนนำ และผู้นำชุมชนถึงวิธีการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้ (นันทินา ดำรงวัฒนกุล และคณะ ,2555(

5.5 องค์ความรู้เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จักสานท้องถิ่นจากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ เป็นการ ผสมผสานระหว่างรูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ตามภูมิปัญญาเดิมที่มีอยู่ในชุมชนกับองค์ความรู้สมัยใหม่ เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุที่หาได้ง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ตอบโจทย์ ด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการในด้านการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ ความหลากหลายและ สวยงามของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและปกป้องผลิตภัณฑ์ ความสะดวกในการขนส่งและ (ตัวสินค้า) จัดเก็บ โดยประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่น กับรูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาเดิมที่มีอยู่ ผสมผสานกับแนวคิดสร้างสรรค์สมัยใหม่ เพื่อให้ตอบโจทย์เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนมากขึ้น โดยมีที่มา จากผลการวิจัย ของ เยาวนาถ นรินทร์สรรค์)2557 (จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จาก “ ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ อำเภอต๋อยสะแกก่ จังหวัดเชียงใหม่: ไม้ไผ่ กรณีศึกษา” เพื่อตอบโจทย์ของชุมชนในเพิ่ม มูลค่าของผลิตภัณฑ์ การปกป้องตัวสินค้าให้ความสะดวกในการขนส่งและจัดเก็บ และ “โครงการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ชาปูหมื่นเพื่อแสดงอัตลักษณ์ชนชาวล่าหู่” เป็นการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวล่าหู่และ วัสดุงานจักสานในท้องถิ่น กับศาสตร์และศิลป์ในการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ให้กับผลิตภัณฑ์ชาพื้นบ้านของชาวล่าหู่

5.6 องค์ความรู้ด้านการออกแบบและสร้างเก้าอี้สำหรับสตรีผู้สูงอายุตามหลักกายศาสตร์ จาก การศึกษาเรื่อง “การออกแบบและสร้างเก้าอี้สำหรับสตรีผู้สูงอายุตามหลักกายศาสตร์” ของอาจารย์และ นักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ ได้พัฒนาเก้าอี้นั่งทำงานในการผลิตโคมล้านนา สำหรับสตรีผู้สูงอายุใน- เขตเทศบาล ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สามารถลดความเสี่ยงทางของท่าทางการ

5.7 องค์ความรู้ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ WE CAN DO by TIM ของ รัชณี สรรเสริญ และ คณะ)2559) เป็นองค์ความรู้ที่สังเคราะห์มาจากรายงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลคนพิการโดยใช้“

ที่สามารถนำมา ”ตนอบครัวและชุมชนเป็นฐานของสำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายชุมชน และกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เครือข่ายภาคประชาสังคม ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สุนทรี สุรัตน์ ,เกวลี เครือจักร)
,และตุนท์ ชมชื่น2558)

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างองค์ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ และคุณลักษณะขององค์ความรู้

องค์ความรู้	ประโยชน์ที่ได้รับ				คุณลักษณะขององค์ความรู้				
	เพิ่มรายได้	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	ปรับปรุงคุณภาพชีวิต	เสริมสร้างปิติสุข	มีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน	สรุปเสร็จแล้วและพร้อมจะถ่ายทอด	ความแปลกใหม่ และ/หรือยังไม่เคยถ่ายทอดในวงกว้าง	ยืนยันได้ว่าตรงกับความ ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่	ชัดเจนและจะสามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ง่าย
ปิติสุขในผู้สูงอายุ				√	√	√	√	√	√
การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ				√		√	√	√	√
ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น	√	√		√	√	√	√	√	√
การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย			√	√	√	√		√	√
การออกแบบผลิตภัณฑ์จักสานท้องถิ่นจากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ	√	√		√	√	√	√	√	√

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาคั้งนี้เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขแก่ผู้สูงอายุภาคเหนือ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมด 5 กิจกรรม ที่มีขั้นตอน พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย ตัวชี้วัดการดำเนินงานแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละกิจกรรมและแต่ละพื้นที่ อย่างไรก็ตามทั้ง 5 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้มีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ และเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างปิตุสุขแก่ผู้สูงอายุในขณะเดียวกันในกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้บางกิจกรรมนั้นมีเป้าหมายเพิ่มเติมคือ การส่งเสริมการสร้างมูลค่าและก่อให้เกิดรายได้จากผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

องค์ความรู้พร้อมใช้ ปิตุสุขผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การถ่ายทอดองค์ความรู้

- แกนนำชุมชนและสมาชิกโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดร่องห้า ต.บ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา
- แกนนำชุมชนและสมาชิกโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดต๋อมตง ต.บ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา
- แกนนำชุมชนและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลแม่เปา อ.พญาเม็งราย จ.เชียงใหม่.
- แกนนำชุมชนและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแก้ว อ. เชียงใหม่.แม่ริม จ.
- แกนนำชุมชนและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลปงเตา อ.ว.ว จ ลำปาง.

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเวทีประชุมแกนนำชุมชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานพัฒนาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ สถานีวิทยุชุมชน ประธานผู้สูงอายุ พระสงฆ์ อปท. รพสต. โรงเรียน กลุ่มเยาวชน กศน. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อสม. สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
2. จัดเตรียมสื่อท้องถิ่นในการเสริมสร้างปิตุสุขของผู้สูงอายุในรูปแบบคู่มือ แผ่นพับ โปสเตอร์ Infographic วิดีทัศน์ หรือชุดความรู้สำหรับออกอากาศทางวิทยุชุมชน เป็นต้น
3. จัดอบรมปฏิบัติการ แก่ สถานีวิทยุชุมชน ประธานผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจิตอาสา พระสงฆ์ กลุ่มเยาวชน กศน. ผู้นำท้องถิ่น อสม. และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การใช้สื่อท้องถิ่นที่แต่ละพื้นที่คัดสรรเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ วิธีการใช้สื่อ และทดลองใช้สื่อ
4. ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างปิตุสุขให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่แก่สมาชิกโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยทางสื่อชุมชนหรือท้องถิ่น ได้แก่ สถานีวิทยุท้องถิ่น เสียงตามสาย แผ่นพับ วิดีโอ เป็นต้น
5. นิเทศติดตามการการนำสื่อไปใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้การเสริมสร้างปิตุสุขของผู้สูงอายุของผู้สูงอายุในโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยตามพื้นที่ต่างๆ ประเมินผลของการนำสื่อไปใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้การเสริมสร้างปิตุสุขของผู้สูงอายุดังนี้

5.1 ประเมินระดับปิตุสุขของผู้สูงอายุในโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยหรือชมรมผู้สูงอายุในเขตภาคเหนือตอนบน

5.2 ประเมินผลความพึงพอใจของแกนนำชุมชนในพื้นที่ในการนำสื่อไปใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการเสริมสร้างปิติสุขของผู้สูงอายุในโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยตามพื้นที่ต่างๆภาคเหนือ

6. จัดเวทีประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำสื่อเพื่อเสริมเสริมสร้างปิติสุขของผู้สูงอายุ เพื่อติดตามผลการทดลองใช้ ปัญหาอุปสรรค และร่วมหาแนวทางแก้ไข

7. สรุปผลการศึกษา และจัดเวทีคืนข้อมูลที่ได้จากการวิจัยแก่ชุมชน

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน องค์ความรู้พร้อมใช้ หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การถ่ายทอดองค์ความรู้

กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ จ.ลำปาง จ.แพร่ และ จ.เชียงใหม่ ดังนี้

1. เทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมือง (บ้านกล้วยแพะ) จ.ลำปาง
2. เทศบาล ต.แม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง
3. เทศบาล ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบล ต.ทุ่งกวาว อ.เมืองปาน จ.ลำปาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบล ต.นาสัก สบป่าดแม่เมาะ/อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง
6. เทศบาล ต.เด่นชัย อ.เด่นชัย จ.แพร่
7. เทศบาล ต.ทุ่งกวาว อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
8. เทศบาล ต.พระหลวง และต.สบสาย อ.สูงเม่น จ.แพร่
9. เทศบาล ต.แม่ยม อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
10. เทศบาล ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่.
11. เทศบาล ต.ป่าไผ่ อ.เชียงใหม่.สันทราย จ.
12. เทศบาล ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง. จ.เชียงใหม่.

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ระยะที่ 1

กิจกรรมอบรมภาคบรรยายและปฏิบัติ แก่กลุ่มเป้าหมายใน 3 พื้นที่ ได้แก่ จ.ลำปาง จ.แพร่ และ จ.เชียงใหม่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีศักยภาพในการเป็นผู้นำในการสร้างหลักสูตรสำหรับโรงเรียนผู้สูงอายุได้ โดยมีการวัดผลหลังการฝึกอบรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแกนนำ

กิจกรรมที่ 2 การสร้างหลักสูตรสำหรับโรงเรียนผู้สูงอายุ การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและการวัดผล การฝึกปฏิบัติการสร้างหลักสูตร

กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิตและจิตสาธารณะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีส่วนร่วมและปฏิบัติการการมีส่วนร่วม การถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการถ่ายทอด

ทุกหลักสูตรใช้เวลาการอบรม 3 วัน แบ่งเป็น 2 ภาคการอบรม ได้แก่ ภาคบรรยาย เป็นการอบรมให้ความรู้แก่ผู้นำจิตอาสา ในสาระตามเล่มหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตร และภาคปฏิบัติ แบ่งกลุ่มให้ผู้นำจิตอาสาได้ระดมความคิดและนำเสนอต่อกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ 2

กิจกรรมถอดบทเรียนและการสร้างเครือข่ายโรงเรียนผู้สูงอายุในกลุ่มผู้นำจิตอาสา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน ผู้นำจิตอาสา จังหวัดแพร่ 10 คน และผู้นำจิตอาสา จังหวัดลำปาง 10 คน

โดยกำหนดกิจกรรมการถอดบทเรียน 1 วัน และศึกษาดูงาน 1 วัน แบ่งเป็น 2 ภาคการอบรม คือ ภาคการนำเสนอ เป็นการนำเสนอหลักสูตรที่ได้รับมอบหมายให้ไปดำเนินการหรือถอดบทเรียนเพื่อไปปฏิบัติใช้ของผู้นำจิตอาสา ในสาระตามเล่มหลักสูตร 3 หลักสูตร โดยนำเสนอเป็นตารางผลการดำเนินงาน และภาคการสนทนากลุ่มย่อย ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มให้ผู้นำจิตอาสาได้ระดมความคิดและนำเสนอต่อกลุ่มเพื่อหาหลักสูตรที่เหมาะสมสามารถนำไปปรับใช้กับบริบทของพื้นที่ใน 3 จังหวัด ของกลุ่มแกนนำ
2. สร้างเครือข่ายแกนนำสำหรับโรงเรียนผู้สูงอายุ 3 จังหวัด

กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง องค์ความรู้พร้อมใช้ ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น พื้นที่การถ่ายทอดองค์ความรู้

กลุ่มเป้าหมายในการทำกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ประกอบด้วย 4 พื้นที่ ได้แก่

1. ตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
2. ตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
3. ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
4. ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยกำหนดกลุ่ม

ขั้นตอนการดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย

1. เชิญแกนนำกลุ่มเป้าหมาย/ผู้นำในชุมชน/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพัฒนาในพื้นที่ตำบล แจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง/ตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง/ตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง/ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ให้ความรู้เรื่อง การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ การรับประทานอาหารท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และการสื่อสารกับผู้สูงอายุ

มีกลุ่มเป้าหมายคือ ตัวแทน อสม. พื้นที่ละ คน เพื่อพัฒนาให้เป็นทีมวิทยากรต้นแบบในการขยาย 10 ผลให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีกิจกรรมดังนี้

2.1 เชิญกลุ่มผู้สูงอายุ ในแต่ละพื้นที่รับความรู้จากผู้เข้ารับการอบรม โดยมีทีมวิทยากรในข้อ 1 การอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ใน 4 พื้นที่ มีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบล แจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง/ตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง/ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คน รวม 270 คน

2.2 ประเมินผล และติดตาม (นักวิจัยและนักวิจัยร่วมในโครงการ) เข้าสู่การประเมินเพื่อเสนอแนะและให้กำลังใจทีมวิทยากรในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย คือ แกนนำ อสม. ตัวแทนเข้ารับการประเมิน 3 คน ผู้ประสานงานโครงการ 1คน และผู้สูงอายุในชุมชนจำนวน 10คน

2.3 ประเมินผลรางวัลเชิดชูเกียรติ ให้กับกลุ่มวิทยากรที่ได้รับการประเมินแล้ว เห็นว่ามีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เข้ารับเกียรติบัตรใน 4 คน 4 พื้นที่ และมีผู้ประสานงานได้รับการประเมินจากกรรมการเพื่อเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนโครงการจำนวน

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้เวลา 1 วัน ในแต่ละพื้นที่

3.1 คัดเลือกโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมาย และใช้ผลงานเขียน “บทเรียนจากท้องทุ่ง โรงเรียนแห่งชีวิต” เป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีแกนนำผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น แต่ละชนิดตามพื้นที่ของตนเอง โดยใช้การเรียนรู้ในพื้นที่จริง มีกลุ่มเป้าหมาย เป็นเยาวชนจาก โรงเรียนเกาะคา

วิทยาคม ในเขตเทศบาลตำบลเกาะคา โรงเรียนแม่ก่งวิทยา ในเขตตำบลบ้านเป่า อำเภอเมือง การศึกษานอกโรงเรียนแจ้ห่ม เขตอำเภอแจ้ห่ม และโรงเรียนทุ่งหก อำเภอห้างฉัตร

3.2 ประเมินผลรางวัลเชิดชูเกียรติ ให้กับกลุ่มวิทยากรที่ได้รับการประเมินแล้ว เห็นว่ามีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง

กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

องค์ความรู้พร้อมใช้ การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การถ่ายทอดองค์ความรู้

1. ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย
2. ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ ต.พาน อ.พาน จ.เชียงราย
3. ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนของพื้นที่ ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงราย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ในพื้นที่เป้าหมายได้แก่ ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย, ต.พาน อ.พาน จ. เชียงราย และ ต.ขุนคอง อ.หางดง จ. เชียงใหม่

2. จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ทีมพื้นที่ ได้แก่ วิทยาลัยเชียงราย มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี แพร่ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

3ทำกิจกรรม .ตามกระบวนการของ WE CAN DO by TIM ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตั้งใจ มุ่งมั่น และความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน)W-Willing)

ขั้นตอนที่) การร่วมค้นหา มองและสะท้อนปัญหาความต้องการ 2E-Exploration)

ขั้นตอนที่ การรวมพลังร่วมคิด 3เพื่อพัฒนา)C-cognition)

โดยใช้กระบวนการของ world cafe ผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ, จิตอาสา, อสม, กรรมการหมู่บ้าน, เจ้าหน้าที่ รพ.สต., อบต, ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, กองสาธารณสุขเทศบาล, ผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน และผู้สูงอายุติดบ้าน

ขั้นตอนที่ 4 และ 5 การร่วมปฏิบัติตามระบบการดูแลที่พึงประสงค์)A-Acting) ภาคีเครือข่ายรวมพลังกัน ร่วมดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านในชุมชนกิจกรรมการร่วมประเมินและให้ข้อสังเกตการปฏิบัติ)N-Notice)

1) จัดกิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่ายโดยมีการอบรมดังนี้

- สอนการฟื้นฟูผู้สูงอายุทั้งทางกาย จิต และสังคม
- แนะนำระบบการส่งต่อผู้สูงอายุ
- ฝึกอาชีพเสริมโดยฝึกทำลูกประคบและแนะนำแนวทางหารายได้เสริม
- เสริมสร้างกำลังใจและกระชับความสัมพันธ์ให้แก่ผู้ดูแลและภาคีเครือข่าย

2) กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้านร่วมกันกับภาคีเครือข่าย

ขั้นตอนที่ 6 การร่วมแสวงหาและพัฒนาต่อ (D-Decoration) กลุ่มที่เกี่ยวข้องร่วมกันแสวงหาและพัฒนาระบบต่อเนื่องโดยปรับให้เข้าสู่วิถีของครอบครัวและชุมชนซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการที่จะปรับแต่งในการเสริมจุดแข็งและปรับปรุงจุดด้อยทั้งในส่วนของการดำเนินการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุได้เข้ารูปมากขึ้น ระบบมีความเหมาะสม และสามารถใช้ได้จริง ภายใต้บริบทของชุมชนและเกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 การสร้างความโดดเด่น ความต่อเนื่องและความยั่งยืนด้วยการเพิ่มพลัง (Outstanding) ชุมชนโดยภาครัฐทั้งเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิต้องเพิ่มพลังเพื่อให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสร้างความยั่งยืน ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะเสริมสร้างความมั่นคง และความยั่งยืนของกลุ่มและระบบที่เกิดขึ้น ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

1) การพัฒนาศักยภาพ และเสริมพลังอำนาจในการทำงานของกลุ่มภาคีหุ้นส่วน ได้แก่ กลุ่มจิตอาสา กลุ่มผู้ปฏิบัติ ผู้นำท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) จัดให้กลุ่มภาคีเครือข่ายแต่ละพื้นที่ร่วมกันนำเสนอข้อสรุปผลการดำเนินงาน แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ และชื่นชมให้ผลงานของแต่ละพื้นที่

3) ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับทีมภาคีหุ้นส่วนโดยกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการระบบการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับระบบเดิมที่มีอยู่

4) สร้างศูนย์การเรียนรู้ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและ/หรือในพื้นที่ชุมชนตามความต้องการของชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการดูแลผู้สูงอายุของผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน

4. ประชุมหารือร่วมกับทีมภาคีเครือข่ายในหมู่บ้านและ รพ.สต.และลงพื้นที่ประเมินคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุติดบ้านโดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL – BREF–THAI) และ ประเมินภาระการดูแลของญาติผู้ดูแล

กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ

องค์ความรู้พร้อมใช้ การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสาน

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การถ่ายทอดองค์ความรู้

ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกีดช้าง ผู้สูงอายุและเยาวชนหมู่บ้านทุ่งยี่วะ ต.กีดช้าง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการร่วมกับแกนนำกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและศึกษาบริบทชุมชน ข้อมูลผู้สูงอายุที่จักสาน ผลิตภัณฑ์ ลวดลายต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ออกแบบลวดลาย รูปทรงบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ ดังนี้

- วางแผนภายในทีมคณะทำงาน กำหนดหมายกำหนดการกิจกรรมต่างๆ งบประมาณและ ผู้รับผิดชอบ

- ลงพื้นที่จัดกิจกรรมประชุมสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการร่วมกับแกนนำกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

- ศึกษาบริบทชุมชน ข้อมูลผู้สูงอายุที่จักสาน ผลิตภัณฑ์ ลวดลายต่างๆ

- วิเคราะห์ออกแบบลวดลาย รูปทรงบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์

กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงของท่าทางการทำงานตามหลักการยศาสตร์(ก่อนปรับปรุง)

- ศึกษาข้อมูลกระบวนการผลิต

- บันทึกภาพผู้ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ (ก่อนปรับปรุง) เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากท่าทางการทำงาน

- ออกแบบท่าทางการทำงานที่ปลอดภัยตามหลักการยศาสตร์

กิจกรรมที่ 3 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ การออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์จักสาน สำหรับแกนนำผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อฝึกการเป็นพี่เลี้ยง ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ การอบรมประกอบด้วย

- ออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์จักสาน ลวดลายต่างๆ ประยุกต์ตามเอกลักษณ์ของชุมชน
- จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ การออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์จักสาน สำหรับแกนนำผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลแม่ปู้คา เพื่อฝึกการเป็นพี่เลี้ยง ในการถ่ายทอดองค์ความรู้
- จัดให้มีการโหวตคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์จักสานที่เหมาะสมกับชุมชน และกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่ 4 การวิเคราะห์ความเสี่ยงของท่าทางการทำงานตามหลักการยศาสตร์ (หลังปรับปรุง) ดังนี้

- บันทึกภาพผู้ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ (หลังปรับปรุง) เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากท่าทางการทำงาน
- เปรียบเทียบคะแนนความเสี่ยงจากท่าทางการทำงาน

กิจกรรมที่ 5 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการยศาสตร์ด้านการจัดสภาพงาน เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

กิจกรรมที่ 6 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์จักสาน โดยพี่เลี้ยง ที่เป็นแกนนำผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาล เป็นผู้ถ่ายทอดร่วมกับคณะผู้ทำงานสู่สมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมีวิธีการดังนี้

- ให้แกนนำที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว ถ่ายทอดต่อผู้สูงอายุในกลุ่มต่อไปตามแผนงานที่กำหนดไว้
- ประเมินปิติสุขของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

นอกจากองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมายแล้ว ในแต่ละกิจกรรมของการดำเนินงานครั้งนี้ยังมีเครื่องมือเพื่อให้ในการวัดและประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามเป้าหมายของแต่ละโครงการที่แตกต่างกันไป ดังนี้

1. แบบประเมินปิติสุขของ ศักินางค์ มณีศรี (2550) ที่เป็นแบบประเมินชนิดเลือกตอบตามระดับของความสุข (Likert's scale) จำนวน 15 ข้อ สอบถามความสุขของผู้สูงอายุทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีเป้าหมายในชีวิต)purpose of life) 2) การยอมรับตนเอง)self-acceptance) 3) ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับบุคคลอื่น (positive relations) 4) สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม)environmental mastery) 5) พึ่งตนเองได้ (autonomy) และ 6) ความงอกงามในตนเอง มีคุณค่าในตนเอง (personal growth or self-esteem)

2. แบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) จำนวน 26 ข้อคำถาม เป็นข้อคำถามเลือกตอบระหว่าง 1-5 โดยมีข้อที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.84 ค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.65 ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (self-report subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้ (สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ, 2540)

1. ด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม้มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณสมบัติไม่ต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์ อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณสมบัติเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณสมบัติมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณสมบัติอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณสมบัติมีโอกาสที่จะ ได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณสมบัติมีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมใน เวลารว่าง เป็นต้น

3. แบบทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย ฉบับสั้น 15 ข้อ (Thai Mental Health Indicator Version 2007 = TMHI-15) ของอภิชัย มงคล และคณะ (2547) เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบตามระดับความรู้สึกเป็นสุข (Likert's scale) มีคะแนนเต็มทั้งหมด 60 คะแนน เมื่อผู้ตอบได้ประเมินตนเองแล้ว และรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

51-60 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตมากกว่าคนทั่วไป (Good)

44-50 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตเท่ากับคนทั่วไป (Fair)

43 คะแนนหรือน้อยกว่า หมายถึง มีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป (Poor)

เนื่องจากการดำเนินงานถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้ มีการดำเนินงานในรูปแบบของชุดโครงการ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ

ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ ขั้นตอนการดำเนินงาน และการวัดประเมินผลการดำเนินงานแตกต่างกันตามบริบทพื้นที่ ดังนั้น ผลการดำเนินงานจึงนำเสนอในรูปแบบของผลลัพธ์การทำงานของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

ผลการดำเนินงานของกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละพื้นที่ ที่ได้ดำเนินการเสริมสร้างปิติสุขให้กับผู้สูงอายุ โดยการค้นหาสื่อที่สามารถถ่ายทอดปิติสุขให้กับผู้สูงอายุ ตามกรอบแนวคิดของการเสริมสร้างปิติสุขได้แก่ การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมดี การพึ่งตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต การยอมรับตนเอง และการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมนุษย์ ซึ่งแต่ละพื้นที่ใน 4 จังหวัดได้ค้นพบว่า สื่อที่สำคัญในการถ่ายทอดปิติสุขให้กับผู้สูงอายุได้ดีที่สุดคือ สื่อบุคคล ซึ่งผู้สูงอายุสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชนคนทั่วไป/ผู้สูงอายุด้วยการบอกเล่าเรื่องผ่านกิจกรรมที่ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างๆ ในพื้นที่จะทำให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถ ศักยภาพของตนเอง และรู้สึกถึงการเป็นผู้มีคุณค่าทั้งในตนเองและต่อผู้อื่น โดยแต่ละพื้นที่ได้รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุผ่านสื่อที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1. พื้นที่จังหวัดพะเยา มีผู้สูงอายุในโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดร่องห้า จำนวน 45 คน และโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดต๋อมตง จำนวน 40 คน ได้จัดกิจกรรมสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขขึ้นในวันที่ 13 ก.ย. 61 โดยจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดเวทีให้ผู้สูงอายุได้นำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองที่สำคัญ เช่น การทำบายศรีสู่ขวัญ การทำโคมไฟเศษชยะ การทำดอกไม้ใบเตยหอม การพานพุ่มจากหลอดกาแฟ การทำตะกร้าสำหรับถวายทานพระ (ถ้วยสลาก) การทำโยคะแบบผู้สูงอายุ การปั่นปอน (อวยพร) ปีใหม่สงกรานต์ ทั้งนี้ได้ถอดบทเรียนให้ผู้สูงอายุได้สะท้อนคิด ประเมินตนเองเกี่ยวกับปิติสุขในตนเอง จนเกิดสื่อวิดิทัศน์ เรื่องสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขในผู้สูงอายุ จำนวน 1 ชุด ความยาวประมาณ 20 นาที เพื่อใช้เผยแพร่ในการส่งเสริมปิติสุขแก่ผู้สูงอายุในโรงเรียน/ชมรมผู้สูงอายุต่างๆในพื้นที่ อ.เมือง จ.พะเยา

2. พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ชมรมผู้สูงอายุ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม ได้จัดกิจกรรมเชิงรุกในแต่ละหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 6 หมู่บ้าน ช่วงเดือน สิงหาคม 2561 เพื่อค้นหาผู้สูงอายุที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นสื่อบุคคล และเข้าพบแกนนำผู้สูงอายุ ประกอบด้วยประธานชมรมผู้สูงอายุ รองประธาน เลขา และผู้ช่วยเกี่ยวกับการจัดทำสื่อที่สามารถถ่ายทอดไปยังผู้อื่นได้ โดยเน้นการนำเสนอความรู้ความสามารถ

และภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุในแต่หมู่บ้าน เนื่องจากผู้สูงอายุมีความประสงค์จะเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจของตนเองให้เป็นที่รู้จัก และมีเยาวชนได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมล้านนาโดยได้จัดทำสื่อที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ให้กับชมรมผู้สูงอายุ ต. ดอนแก้ว จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ทางวิถีทัศน์เรื่องการทำบายศรีสู่ขวัญ เมื่อวันที่ 15 ก.ค. 61 โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณ 30 คน และมีเยาวชนเข้าเรียนรู้จำนวน 3 คน 2) ทำโปสเตอร์ และปฏิทิน โดยถ่ายภาพผู้สูงอายุที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน โดยมีผู้เข้าร่วม 65 คน เมื่อวันที่ 2 - 3 ต.ค. 2561 และ 3) แผนที่แสดงภูมิปัญญาของผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้ได้จัดประชุมเพื่อถอดบทเรียน สะท้อนเรื่องสื่อเสริมสร้างปิตุสุขในผู้สูงอายุ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2561

3. พื้นที่จังหวัดลำปาง โรงเรียนผู้สูงอายุร่มโพธิ์ทอง ต.ปงเตา อ.งาว หลังจากที่ได้จัดเวทีถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิตุสุขสำหรับผู้สูงอายุ 4 กลุ่ม ให้กับเยาวชน ในวันที่ 25 เม.ย. 61 ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดประกอบด้วย ด้านสุขภาพ: การทำสมุนไพรขับลม ด้านอาชีพ: การจักสาน ด้านศิลปวัฒนธรรม: ตำนานชุมชน ด้านประเพณี: การรดน้ำดำหัว โดยทั้ง 4 ด้าน มีผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่มีคุณค่าและควรแก่การจัดทำสื่อถ่ายทอดที่เป็นรูปธรรม และได้จัดกิจกรรมถอดบทเรียน สะท้อนผลการดำเนินงานสื่อบุคคลที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา ในกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อวันที่ 22 ต.ค. 61 ณ วัดเมืองมูล ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง มีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 30 คน เจ้าหน้าที่จาก อบต.ปงเตาจำนวน 1 คน พยาบาลวิชาชีพจาก รพ.สต.ปงเตา 1 คน โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่ โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยากให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ตนเองเกิดความรู้สึภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ความสามารถของตนเองให้กับรุ่นลูกหลานได้สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหาย

4. พื้นที่จังหวัดเชียงราย ชมรมผู้สูงอายุ ต.แม่เปา อ.พญาเม็งราย หลังจากที่ได้จัดกิจกรรม อบรมการเสริมสร้างปิตุสุขด้วยการคิดเชิงบวก 21 เม.ย. 61 และจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำข้าวกลิ้งของผู้สูงอายุ สู่ลูกหลานวันที่ 8 มิ.ย. 61 พบว่าผู้สูงอายุมีองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายและควรค่าแก่การถ่ายทอดสู่รุ่นลูกหลาน โดยเน้นการเป็นสื่อบุคคลที่สามารถถ่ายทอดความปิตุสุขให้กับผู้อื่น จึงมีการจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อบุคคลให้ผู้สูงอายุ ให้มีความสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองด้วยการมองเห็นในเชิงบวก ผ่านกิจกรรม ชื่อ สื่อกระบวนการผลิตข้าวกลิ้งเพื่อปิตุสุขชาวสูงวัยเพื่อเสริมคุณค่า ความภาคภูมิใจให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดกรรมวิธีการผลิตข้าวกลิ้งเพื่อสุขภาพ และยังสามารถทำรายได้ให้กับชมรมผู้สูงอายุบ้านแม่เปา และจัดกิจกรรม สื่อกิจกรรมการพูดกับตัวเองในทางบวกเพื่อสร้างปิตุสุขแห่งตน (positive self-talk) วันที่ 7-8 ส.ค. 61 โดยมีจำนวนผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 50 คน เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เสริมสร้างความปิตุสุขต่อตนเองโดยการพูดหรือบอกกับตัวเองในสิ่งดีๆ สร้างสรรค์ ผ่านการมองโลกในแง่บวกซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างความสุขทางใจ หรือปิตุสุขทั้งต่อตนเองและคนรอบข้าง โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ ที่สำคัญ คือ จักสาน จ้อยซอ (การร้องเพลงพื้นเมือง) ดนตรีล้านนา ฟ้อนรำ การเหยียบขาง และในวันที่ 13 ต.ค. 61 ได้จัดกิจกรรมถอดบทเรียนสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิตุสุขขึ้น โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกิดปิตุสุขจากการเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความสุขจากการทำให้ผู้อื่นมีความสุข ผ่านการทำงาน การช่วยเหลือ การเป็นจิตอาสาในงานเทศกาลต่างๆ ในชุมชน

จากการประเมินวิเคราะห์สถานการณ์ในการดำเนินโครงการสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิตุสุขในแต่ละพื้นที่ พบว่าแต่ละพื้นที่ได้ค้นพบว่า สื่อท้องถิ่นที่สามารถเสริมสร้างปิตุสุขในผู้สูงอายุที่ดีที่สุดคือ สื่อบุคคลที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่มีคุณค่า มีประโยชน์ให้แก่สังคม ชุมชน โดยแต่ละพื้นที่มีจุดดี จุดเด่นที่แตกต่างกันไป แต่เป้าหมายสำคัญคือ การเสริมสร้างปิตุสุขให้เกิดขึ้นในตัวของผู้สูงอายุเอง ความปิตุสุขที่เกิดจากข้างใน

จิตใจที่แสดงถึงความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความหมายในชีวิต มีความภาคภูมิใจในตัวเอง รู้ว่าตนเองยังมีประโยชน์ต่อสังคม ต่อชุมชน จึงเข้าใจในคุณค่าของตนเอง โดยการสร้างคุณค่าของตนเองสามารถทำได้โดยการทำกิจกรรมต่างๆที่สำคัญ เช่น การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองสู่ลูกหลานหรือคนอื่นๆ ในสังคม การช่วยกันคิดอย่างสร้างสรรค์ด้วยการตั้งศักยภาพของตนเองออกมาให้มากที่สุดเพื่อแสดงถึงความเชื่อมั่น ศรัทธาในตัวเอง การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีความหวังในชีวิต มีสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจ โดยพึ่งตนเองเป็นที่ตั้ง และมีกลยามมิตรรอบข้างที่พร้อมจะร่วมแรงร่วมใจในการขับเคลื่อนพลังของตนเอง เพื่อแผ่ความปิติสุขของตนเองไปยังผู้อื่นด้วยความรู้สึกอึดใจ ภาคภูมิใจ ในช่วงชีวิตที่เหลืออยู่น้อยลงไปทุกทีๆแต่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังมองเห็นคุณค่าของเวลาที่เหลืออยู่อย่างคุ้มค่า และสร้างสรรค์โดยพยายามใช้เวลาดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง นี่คือการปิติสุขที่ล้ำค่า ยากเกินกว่าจะตีค่าราคาเป็นเงินตราได้ ซึ่งสิ่งที่ผู้สูงอายุถ่ายทอดความมีคุณค่าในตนเองออกมาสามารถอธิบายผ่านองค์ประกอบสำคัญของปิติสุข

ดังนั้น **สื่อบุคคล** จึงเป็นสื่อที่สำคัญที่จะส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด มุมมองของผู้สูงอายุด้วยกันรวมทั้งลูกหลาน เยาวชน คนในชุมชน ที่หันมาให้ความสนใจ ใส่ใจ ร่วมใจ และสร้างกำลังใจให้กับผู้สูงวัยในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า มีเป้าหมาย มีความภาคภูมิใจในตนเอง รู้ว่าตนเองเป็นคนมีคุณค่า สามารถนำพาสังคมพัฒนาไปสู่ความดีงาม สู่วัฒนธรรมแห่งการให้ การเอื้ออาทร จิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกหลาน เยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้หันมาสนใจ ใส่ใจกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของการเป็นผู้สูงวัย และมีเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น รูปแบบสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขในผู้สูงอายุ จึงมาจาก **สื่อบุคคล** ของผู้สูงอายุเป็นสำคัญที่จะเป็นผู้ถ่ายทอด บอกเล่า สิ่งที่ดีงามที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น และสื่อที่มาจากตัวของผู้สูงอายุนี้เป็นสื่อที่มีคุณค่า มีความสำคัญ ที่จะมีส่วนสรรค์สร้างให้ผู้รับสื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการคิด การดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมหรือยกระดับสุขภาพกาย สุขภาพใจ รวมทั้งสุขภาพทางปัญญาของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม อย่างน้อยผู้สูงอายุที่เป็นสื่อให้กับตนเองย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงก่อน โดยเฉพาะการได้เห็นคุณค่าของตนเอง เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นผู้สูงวัยที่มีคนเคารพ นับถือ เชื่อมั่น ศรัทธาในศักยภาพของตนเอง เช่น ศรัทธาในความสามารถด้านการทำงานฝีมือที่สวยงามละเอียดอ่อน การเป็นปราชญ์พื้นบ้าน ผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำบายศรีสู่ขวัญ การจ้อยขอ การเล่าข่าวพื้นเมือง การปั้นปอนหรือการให้พรแบบพื้นเมืองของผู้อายุในวาระสำคัญๆ

สืบเนื่องจากการทำกิจกรรม ในแต่ละพื้นที่ได้ดำเนินการเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขในผู้สูงอายุพร้อมๆกับการค้นหาศักยภาพ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ของผู้สูงอายุที่มีอยู่ และกระตุ้น ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ หรือถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ในผู้สูงอายุแก่ชุมชน เช่น เยาวชนในพื้นที่ สมาชิกผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรมในชุมชน หรือผู้สูงอายุทั่วไป โดยพัฒนาช่องทางการเผยแพร่องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ดังกล่าวผ่านสื่อบุคคลหรือผู้สูงอายุถ่ายทอดโดยตรง และพัฒนาสื่อบุคคลให้เป็นสื่อที่สามารถจับต้องได้ และมีการนำไปใช้ได้จริง ซึ่งในแต่ละพื้นที่ได้จัดทำสื่อหลายประเภท เช่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ทำปฏิทินบันทึกภูมิปัญญาของผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน ทำสื่อโปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีทัศน์ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ แผ่นภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดพะเยาทำสื่อวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการนำเสนอผู้สูงอายุที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชน ทั้งนี้ สื่อที่จัดทำขึ้นเป็นสื่อที่ถ่ายทอดโดยตัวบุคคลเป็นหลักเพื่อส่งเสริมการสร้างคุณค่า สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี ในตัวเอง และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้งตามระดับความสามารถที่จะทำได้ โดยในแต่ละพื้นที่ได้จัดกิจกรรมตามแนวทางที่ได้วางแผน ตามกรอบของการเสริมสร้างปิติสุข ด้าน 6 ได้แก่

ตารางที่ 3 รูปแบบสื่อและกิจกรรมที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาและทำให้เกิดปิติสุขในผู้สูงอายุ

สื่อและกิจกรรมที่ทำให้เกิดปิติสุขของผู้สูงอายุ				พื้นที่ดำเนินการ			
				เชียงราย	เชียงใหม่	พะเยา	ลำปาง
ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านจิตวิญญาณ				
กิจกรรม							
ออกกำลังกาย เกมสีกีฬา กายภาพบำบัด				✓	✓	✓	✓
	ร้องเพลง ประจำโรงเรียน การเล่นดนตรี บันทึกลง สื่อ (ขอ เล่าคำวกำเมือง อังกฤษ)			✓	✓		
		ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ลูกหลาน ถึงความสุขของตัวเอง		✓		✓	✓
		การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ได้แก่ แปรรูปสมุนไพร ลูก ประคบ ยาหม่อง ข้าวกล้อง สุขภาพ การจักสาน การทำสวน บายศรี การทำ สวยดอกไม้ ปักตุ่ง สร้อย ข้อมือ ทำขนม ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์		✓	✓	✓	✓
		โรงเรียนผู้สูงอายุ					✓
		โรงเรียนออมสุขสัญจรการ , ,เยี่ยมเยียนกัน เยี่ยมบ้าน			✓	✓	

สื่อและกิจกรรมที่ทำให้เกิดปิติสุขของผู้สูงอายุ				พื้นที่ดำเนินการ			
				เชียงราย	เชียงใหม่	พะเยา	ลำปาง
ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านจิตวิญญาณ				
		เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง					
		ชมรมจิตอาสา				✓	
		การฝึกอบรมให้ความรู้การ สร้างความสุข ฝึกการให้พร (ปั้นปอนล้านนา)				✓	
			ไหว้พระ สวดมนต์ ฝึกสมาธิ กิจกรรมธรรมะมีพระ (ไปวัด) เทศน์ วิทยากรสอนปิติสุข	✓	✓	✓	✓
สื่อ							
หลักสูตรเตรียมตัวก่อน เข้าโรงเรียนผู้สูงอายุ, สุข ภาวะบำบัด, ธรรมะ บำบัด, สุขขาสวัสดิ์						✓	✓
ตารางกิจกรรมเตรียม ความพร้อมของร่างกาย				✓		✓	
		การใช้ไลน์, โทรศัพท์			✓		
		มีผู้ประสานงาน เจ้าหน้าที่ ครู ผู้นำชุมชน ผู้รู้ ปราชญ์ ชาวบ้าน ลูกหลาน และ วิทยากรที่ถ่ายทอดองค์ ความรู้ให้คำแนะนำ		✓	✓	✓	✓

สื่อและกิจกรรมที่ทำให้เกิดปิติสุขของผู้สูงอายุ				พื้นที่ดำเนินการ			
				เชียงราย	เชียงใหม่	พะเยา	ลำปาง
ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านจิตวิญญาณ				
		เสียงตามสาย				✓	
		สื่อวิดีโอ		✓	✓	✓	✓
		คู่มือการถอดบทเรียน		✓	✓	✓	✓

รูปกิจกรรม

จัดกิจกรรม “สื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างจิตสำนึกในผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน”

1. ชมรมผู้สูงอายุ ต. ปงเตา อ. งาว จ. ลำปาง

จัดกิจกรรมการถอดบทเรียน เรื่องสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างจิตสำนึกในผู้สูงอายุร่วมโพธิ์ทอง ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง วันที่ 22 ตุลาคม 2561

กิจกรรมสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างจิตสำนึกผู้สูงอายุโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดร่องห้า และวัดตอมตง

ต. บ้านต้อม อ. เมือง จ. พะเยา วันที่ 13 กันยายน 2561

พื้นที่จังหวัดพะเยาได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและการถอดบทเรียนประเมินจิตสำนึกในผู้สูงอายุ โดยมีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 80 คน และมีเยาวชนร่วมรับฟังและเรียนรู้การถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้สูงอายุจำนวน 45 คน

กิจกรรมสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิตุสขผู้สูงอายุโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงวัยวัดร่องห้า และวัดต่อมคง
ต. บ้านต่อม อ. เมือง จ. พะเยา วันที่ 13 กันยายน 2561 (ต่อ)

จัดกิจกรรมการพัฒนาสื่อเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในผู้สูงอายุเมื่อการทำบายศรีสู่ขวัญ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2561

โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณประมาณ 30 คน และมีเยาวชนเข้าเรียนรู้จำนวน 3 คน

กิจกรรมสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิตุสุขผู้สูงอายุชมรมผู้สูงอายุ ต. คอนแก้ว อ. แม่ริม จ. เชียงใหม่
จัดกิจกรรมการพัฒนาสื่อเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในผู้สูงอายุ 21 ต.ค. 2561 (ต่อ)

สื่อแผนที่แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ ต. คอนแก้ว อ. แม่ริม เชียงใหม่

พื้นที่จังหวัดเชียงราย ชมรมผู้สูงอายุ ต. แม่เปา อ. พญาเม็งราย จัดกิจกรรม สื่อกิจกรรมการพูดกับตัวเองในทางบวกเพื่อสร้างปิติสุขแห่งตน (positive self-talk) วันที่ 7-8 สิงหาคม 2561 โดยมีจำนวนผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 50 คน

ชมรมผู้สูงอายุ ต. แม่เปา อ. พญาเม็งราย จัดกิจกรรมถอดบทเรียนสื่อท้องถิ่นเพื่อการเสริมสร้างปิติสุขในผู้สูงอายุ วันที่ 13 ต.ค. 2561 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 60 คน

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

ผลการดำเนินงานนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังนี้
ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบนในภาพรวม

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ผลผลิต
หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต 1. การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแกนนำ 2. การสร้างหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ 3. การเรียนรู้ตลอดชีวิต	การอบรม 3 หลักสูตร สำหรับพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง แพร่ และเชียงใหม่	ร้อยละ 100 ของเป้าหมาย
	การติดตามกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรม เพื่อให้ฝึกปฏิบัติสร้างโครงการในพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	ร้อยละ 100 ของเป้าหมาย
กิจกรรมการถอดบทเรียน	นำเสนอผลการดำเนินโครงการ หรือ การวางแผนดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ จาก 3 พื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง แพร่ และเชียงใหม่	ร้อยละ 100 ของเป้าหมาย
กิจกรรมการสร้างเครือข่าย	ได้แกนนำจากพื้นที่ 3 จังหวัดเพื่อประสานงานด้านกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องในอนาคต	ร้อยละ 100 ของเป้าหมาย
กิจกรรมการศึกษาดูงาน	ได้เครือข่ายโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน/ขอรับคำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ และสามารถเป็นพื้นที่แห่งความร่วมมือภาคีเครือข่ายของโรงเรียนผู้สูงอายุได้	ร้อยละ 100 ของเป้าหมาย

ตารางที่ 5 ผลผลิตของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลผลิต	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
การอบรม และการฝึกปฏิบัติ	อบรมครบ 3 หลักสูตร ใน 3 จังหวัด (ร้อยละ)100)	อบรมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน (จังหวัดละ)10 คนมีความรู้และฝึก (ปฏิบัติ)ได้ร้อยละ100

ผลผลิต	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
		<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการนำความรู้ไปถ่ายทอด และฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
การถอดบทเรียน	หลักสูตรแกนกลางสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (Applicable Area-Based Curriculum) ร้อยละ 100	การถ่ายทอดของแกนนำ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร้อยละ 100 <u>ผลสัมฤทธิ์</u> ด้านศักยภาพแกนนำ ที่จะนำความรู้ไปถ่ายทอดเพื่อพัฒนาชุมชนของกลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุ
การสร้างเครือข่าย	เลือกภาคีเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุ สำหรับพื้นที่ใน 3 จังหวัด พื้นที่ละ 1 คน ร้อยละ 100	จิตอาสาของกลุ่มจากพื้นที่ใน 3 จังหวัด ร้อยละ 100 เป็นผู้ประสานงาน <u>ผลสัมฤทธิ์</u> ความเข้มแข็งด้านจิตอาสาของแกนนำในพื้นที่
การศึกษาดูงาน	แกนนำทั้งหมดจาก 3 พื้นที่ รวม 29 คน ได้เข้าร่วมการศึกษาดูงานที่เทศบาลตำบลนาครี อ.แม่ทะ จ. ลำปาง โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ - นายกเทศมนตรีตำบลนาครี นำเสนอประวัติและกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมาของโรงเรียนผู้สูงอายุ. - แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสอบถามปัญหาและอุปสรรค - ชมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนผู้สูงอายุ	การเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มแกนนำที่เข้าร่วมกิจกรรม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อยอดในการดำเนินงานของตนเองได้ ร้อยละ 100

ตารางที่ 6 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลลัพธ์	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
แนวทางในการจัดทำโครงการเพื่อเป็นหลักสูตรให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นของตนเอง	ได้หลักสูตรแกนกลาง (ร้อยละ)100)	นำความรู้ไปฝึกปฏิบัติและขยายผลในพื้นที่และภาคีเครือข่าย (ร้อยละ)100)

ตารางที่ 7 ผลกระทบของการดำเนินงานกิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลกระทบ (Impact)	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
เกิดการขยายผลในพื้นที่	ขยายผล 1 พื้นที่ (ร้อยละ)100) ได้แก่ การจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุที่ เทศบาลลำปางหลวง อ. ลำปาง.เกาะคา จ. เริ่มดำเนินการ เปิดป้าย โรงเรียนผู้สูงอายุ ชื่อ โรงเรียน“เมื่อวันศุกร์ที่”ชะลอวัยใจมีสุข 21 ก.ย. 2561 และเริ่มเปิดการเรียนการสอนในวันแรก วันศุกร์ที่ 12 ต.ค.2561 โดยใช้พื้นที่ห้องประชุมภายในที่ทำการของเทศบาลตำบลลำปางหลวง มีผู้สมัครเรียนถึง 200 คน สำหรับรุ่นที่ 1	ผลการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมจากการฝึกอบรมภาคทฤษฎีและและภาคปฏิบัติ (ร้อยละ)100)
สร้างภาคีเครือข่าย	สร้างภาคีเครือข่ายร่วมมือกับองค์กรภายนอก 1 พื้นที่ (ร้อยละ)100)	มีภาคีเครือข่ายเกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง 1 พื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลนาครีว อ.ลำปาง.แม่ทะ จ. (ร้อยละ)100)

ผลการประเมินความสุขในกลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ โดยใช้แบบประเมินความสุข ของกรมสุขภาพจิต โดยอภิชัย มงคล และคณะ (2547) ที่ประเมินความสุขในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ในด้านความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกไม่ดี สมรรถภาพจิตใจ คุณภาพจิตใจ และปัจจัยสนับสนุนของครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ พบว่า ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ดังนี้ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ จ.เชียงใหม่ จ.ลำปาง และ จ.แพร่ มีความสุขโดยเฉลี่ยเท่ากับ 45.72, 47.20 และ 55.80 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงกลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่ และลำปางมีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป และกลุ่มผู้สูงอายุ จ.แพร่ มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป

เมื่อประเมินปิติสุข โดยใช้แบบประเมินปิติสุขในกลุ่มแกนนำผู้สูงอายุทั้ง 30 คน จาก 3 จังหวัด พบว่าระดับคะแนนของปิติสุขอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยคะแนนปิติสุขตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน personal Growth (ความก้าวหน้าแห่งตน) ด้าน purpose of Life (เป้าหมายในชีวิต (ด้าน self-acceptance (การภาคภูมิใจแห่งตน) ด้าน environmental mastery (สร้างบรรยากาศแห่งความสุข (ด้าน autonomy (การพึ่งพาตนเอง) และด้าน positive relations with others ความสัมพันธ์เชิงบวกกับ) (ผู้อื่น โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.60 (S.D.= 0.10), 4.55 (S.D.= 0.12), 4.50 (S.D.= 0.11), 4.35 (S.D.= 0.11), 4.33 (S.D.= 0.10), และ 4.15 (S.D.= 0.10) ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง

ผลการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ระยะที่ 1 การประชุมเพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจในการดำเนินงานกับชุมชน พื้นที่เป้าหมาย

ผลผลิต ตารางปฏิบัติการอบรมผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่โดยกลุ่มแกนนำ อสมที่เข้ารับการอบรม.

ผลลัพธ์ จากผลการดำเนินงานครั้งนี้ทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานในแต่ละพื้นที่โดยผ่านผู้ประสานงานในไลน์กลุ่มแกนนำ อสม. ในแต่ละพื้นที่ และทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างพื้นที่ผ่านการสื่อสารในไลน์กลุ่ม เช่น การเฝ้าระวังการระบาดของโรคซิกาที่อำเภอวังเหนือ เป็นต้น

ระยะที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1

ผลผลิต

1. แกนนำ อสมมีองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้จากคณะผู้วิจัย
2. ผู้สูงอายุได้รับความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ การสื่อสารยุคดิจิทัลของผู้สูงอายุ และการรับประทานอาหารท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
3. เกิดข้อเรียนรู้ว่าการเพิ่มศักยภาพและความมั่นใจให้แก่เครือข่าย อสม ในชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน

ผลลัพธ์

1. เกิดเครือข่ายแกนนำชุมชน อสมและหน่วย .งานในพื้นที่ได้รับองค์ความรู้ด้านกระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2. เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า เพื่อร่วมกันพัฒนาแกนนำ อสม ในพื้นที่ โดยระบุไว้เป็นโครงการ. “ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพให้แก่แกนนำด้านสุขภาพ” ปีงบประมาณ 2562 - 50 ปีละ 2564,000 บาท และโครงการ “ยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวแต๋น” ปีงบประมาณ 2562 - 2564 ปีละ 30,000 บาท
3. เกิดโครงการวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางปี แผนบูรณาการการขับเคลื่อนโมเดลความสำเร็จการจัดการทรัพยากรในชุมชนสู่การเรียนรู้ของเยาวชน 2563 พลังประสาน 5 และชุมชนใกล้เคียง ภายใต้ชุดโครงการกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของชุมชน ในอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ผลกระทบ โครงการนี้ได้มีส่วนสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ และสร้างความตระหนักในการทำงานเชิงบูรณาการให้กับเครือข่าย อปท. ในชุมชน

ระยะที่ 3 การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1

ผลผลิต

1. นวัตกรรมอาหารท้องถิ่นได้รับการเผยแพร่ และเกิดมุมมองใหม่ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน อย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ น้ำสมุนไพรจากไพล และข้าวแต๋นแนวสร้างสรรค์

2. ผลงานจากการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับการตอบรับให้เผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ Increasing the sense of self-worth in the elderly through participation in community events that transmit local wisdom about food to younger generations in Lampang province, Thailand” ในงาน 4th ASIAENGAGE REGIONAL CONFERENCE in Chiang Mai, Thailand, November 26 – 28, 2018.

ผลลัพธ์

1. ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นได้รับการสืบสานจากผู้สูงอายุสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง อย่างน้อยพื้นที่ละ 1 โรงเรียน

2. ผู้สูงอายุเกิดความ “ภาคภูมิใจ” ในการเป็นส่วนหนึ่งเพื่อสืบสานวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

ผลกระทบ

1. เยาวชนได้เรียนรู้ “วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น” และใกล้ชิดกับกลุ่มผู้สูงอายุ

2. โรงเรียนเห็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุมาพัฒนาการเรียนการสอนได้

ผลการประเมินปิติสุขโดยใช้แบบประเมินความสุข ของกรมสุขภาพจิต โดยอภิชัย มงคล และคณะ (2547) ที่ประเมินความสุขในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ในด้านความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกไม่ดี สมรรถภาพจิตใจ คุณภาพจิตใจ และปัจจัยสนับสนุนของครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ พบว่า ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ดังนี้ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม, ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร, ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง และ ต.เกาะคา อ.เกาะคา มีความสุขโดยเฉลี่ยเท่ากับ 33.44, 32.84, 33.14, 32.97 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงมีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป และไม่พบจำนวนกลุ่มเป้าหมายมีระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป

การประชุมเพื่ออธิบายโครงการให้กับกลุ่ม ออสม. และผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัด ลำปาง วันที่ 29 พฤศจิกายน 2560

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการงานแกนนำ ออสม. ในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการทำงานและข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในบทบาท ออสม.

การอบรมแกนนำ ออสม. ใน 4 พื้นที่เพื่อให้ความรู้เรื่อง การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ/โภชนาบำบัดด้วยอาหาร พื้นบ้านในกลุ่มผู้สูงอายุ/ ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีการสื่อสารยุคดิจิทัล โดยแต่ละพื้นที่จะมีการขยายผลการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่อีกครั้ง

กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากแกนนำ อสม.ตำบลแม่สัน

กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากแกนนำ อสม.ตำบลบ้านเป้า

กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากแกนนำ อสม.เทศบาลตำบลเกาะคา

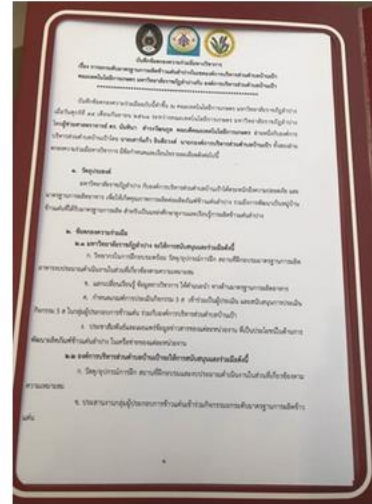
กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากแกนนำ อสม. รพสต.บ้านม่วง

กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปางรับฟังและร่วมปฏิบัติการสืบสานภูมิปัญญาการผลิตข้าวแต้น จากผู้สูงอายุในชุมชน ณ สถานประกอบการข้าวแต้นอนุชา และข้าวแต้นล้านนาไทย อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2560

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแต้นแนวใหม่ และการควบคุมคุณภาพการผลิตข้าวแต้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

การลงนามความร่วมมือกับการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตข้าวแต่นในตำบลบ้านเป้า ร่วมกับสมาคมการค้าข้าวแต่น ลำปาง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า

พิธีมอบรางวัลเชิดชูเกียรติผู้ประสานงานดีเด่น และแกนนำ อสม. ที่นำองค์ความรู้ที่ได้รับการอบรมไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่

กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

ผลการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่ ตลอดระยะเวลา 10 เดือน ข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละพื้นที่การดำเนินวิจัยแสดงดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละพื้นที่การดำเนินวิจัยกิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

พื้นที่ดำเนินการวิจัย	จำนวนผู้สูงอายุติดบ้าน (คน)	จำนวนผู้ดูแล(คน)	จำนวนหุ้นส่วนชุมชนและเจ้าหน้าที่เชิงรุก (คน)	รวม (คน)
ต แม่จัน.ป่าดิ่ง อ.จเชียงใหม่ราย.	16	18	70	104
ต พาน.พาน อ.จเชียงใหม่ราย.	20	20	60	100
ต ขุนคอง.อ หางดง.จเชียงใหม่.	21	25	55	101

ผลการดำเนินงานแบ่งเป็น ส่วน ดังนี้ 2

ส่วนที่ 1 รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านในพื้นที่ที่จัดทำโครงการ

ส่วนที่ 2 ผลลัพธ์และผลกระทบของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

ส่วนที่ 1 รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านในพื้นที่ที่จัดทำโครงการ

ชื่อรูปแบบ: เครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งไร้รอยต่อโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

จากผลการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยเป็นการปฏิสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันและเชื่อมโยงกันระหว่างผู้สูงอายุติดบ้านผู้ดูแล ทีมดูแลเชิงรุกจากหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการดูแลแบบเป็นหุ้นส่วนจากภาคประชาชน จนกลายเป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งไร้รอยต่อ มีการประสานบริการต่างๆสำหรับผู้สูงอายุติดบ้านและผู้ดูแลโดยจัดให้เหมาะสมกับโครงสร้างบริการที่มีอยู่เดิม โดยให้ภาคส่วนต่างๆที่อยู่ในพื้นที่เป็นตัวตั้ง จัดลำดับความสำคัญของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกับ

ส่วนดังกล่าว
เนียนสนิท มี
ขับเคลื่อนด้วย
กระบวนการ
CAN DO เพื่อ
ผลลัพธ์ในการ
ผู้สูงอายุที่ดีขึ้น
ปฏิสัมพันธ์
ดังกล่าว ดัง
ในรูปที่ 1

ภา ก
อ ย่ า ง
ก า ร
WE
นำ ไป สู่
ดู แล
ชื่ น ึ่ง
แ ส ด ง

รูปภาพที่ 1 รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

หลักการของรูปแบบเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งไร้รอยต่อโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

องค์ประกอบของภาคีเครือข่าย

1. หุ้นส่วนชุมชน (Community partner) หุ้นส่วนชุมชนที่มีบทบาทในรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ชมรมผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) กลุ่มแม่บ้าน จิตอาสาในหมู่บ้าน
2. เจ้าหน้าที่ดำเนินการเชิงรุก (Proactive health personnel) เจ้าหน้าที่ดำเนินการเชิงรุกที่มีบทบาทในรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) นำโดยพยาบาลวิชาชีพ และแพทย์แผนไทย
3. ผู้สูงอายุติดบ้านและผู้ดูแล ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุติดบ้านที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

กระบวนการ WE CAN DO ที่นำมาใช้ในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน โดยภาคีเครือข่ายช่วยกันขับเคลื่อนมีรายละเอียด ดังนี้

1) การสร้างความตั้งใจมุ่งมั่น และความร่วมมือในการดูแลคนพิการ (W-Willing) เป็นกระบวนการที่เกิดจากการร่วมกันระดมความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหาของชุมชนเกี่ยวกับระบบการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้าน โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมประชุมวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ซึ่งจะวิเคราะห์ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุ
- 1.2 ระบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านที่ชุมชนมีอยู่
- 1.3 ระบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านที่ชุมชนขาด
- 1.4 ระบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านที่ชุมชนต้องการเพิ่มเติม

พร้อมทั้งจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ทีมในพื้นที่ เพื่อให้เข้าใจกระบวนการเสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนโดยการจัดเวทีที่รับฟังเสียงสะท้อนของผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้ดูแล อาสาสมัครทางด้านสาธารณสุข ผู้นำชุมชน และบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการจัดเวทีที่รวบรวมผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางความคิดระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและสร้างความร่วมมือและแกนนำเครือข่ายภายในชุมชนเพื่อการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้านภายในชุมชนที่เกิดจากความร่วมมือและความต้องการของชุมชนเอง

2) การร่วมค้นหา มองและสะท้อนปัญหา ความต้องการ (E-Exploration) ภายหลังจากกระบวนการร่วมสร้างความมุ่งมั่น และร่วมมือทางด้านสุขภาพผ่านเวทีการระดมสมอง จนได้เครือข่ายการดูแลสุขภาพโดยมีชุมชนเป็นฐานแล้วนั้น จากนั้นจะเป็นกระบวนการระดมความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหาของชุมชนเกี่ยวกับระบบการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้าน โดยผ่านการจัดเวทีที่รับฟังเสียงสะท้อนของผู้สูงอายุติดบ้าน ผู้ดูแล อาสาสมัครทางด้านสาธารณสุข ผู้นำชุมชน และบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการวิเคราะห์ปัญหาที่พบ และแนวทางการจัดการปัญหา และความต้องการที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อสามารถช่วยเหลือประโยชน์แก่บุคคลในชุมชนอย่างสูงสุด

3) การรวมพลังร่วมคิดเพื่อการพัฒนา (C-Cognition) จากการร่วมค้นหา มองสะท้อนปัญหา และความต้องการจากชุมชนแล้วนั้นกระบวนการถัดไปคือการร่วมคิดเพื่อพัฒนา ผ่านกระบวนการร่วมพิจารณาถึงแนวทางเพื่อการจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องต่อระบบสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้านโดยเป็นการระดมความคิดที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลเช่น ความรู้ทางด้านสุขภาพ สภาพเศรษฐกิจของชุมชน จุดแข็งและจุดอ่อนภายในชุมชน การสร้างอาชีพของผู้สูงอายุและผู้ดูแล การดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจจากบุคลากรทางการแพทย์ รวมไปถึงความสามารถในการเข้าถึงสังคมของผู้สูงอายุ โดยผ่านการคิดและร่วมกันวางแผนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ จากเครือข่ายทางด้านสุขภาพของชุมชน ซึ่งกิจกรรมที่จัดเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการในส่วนของ Willing, Exploration, Cognition นั้นเป็นกิจกรรมที่จัดในรูปแบบ world cafe โดยแบ่งสมาชิกในชุมชนดังนี้

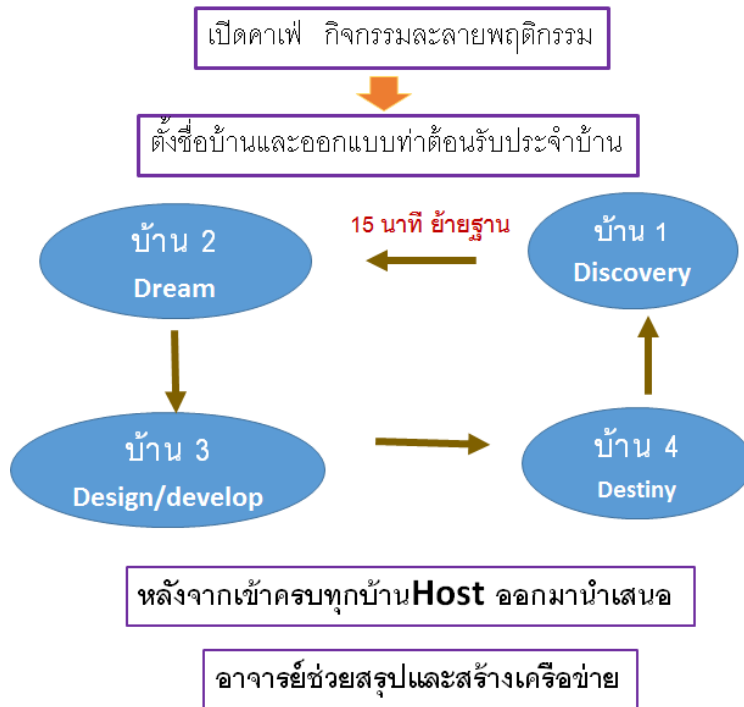
กลุ่มที่ 1 ภาครัฐ: รพผู้ใหญ่ว่าน กongsatrasuks .อบต .สต.

กลุ่มที่ 2 ภาคประชาชน: ชมรมผู้สูงอายุ จิตอาสา

กลุ่มที่ 3 ภาคประชาชน: อสม กรรมการหมู่บ้าน ตำรวจหมู่บ้าน

กลุ่มที่ 4 ผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ผู้สูงอายุติดบ้าน

ได้ดำเนินกิจกรรมดังแสดงในรูปที่ 2

**D1 Discovery: ค้นหาความจริง

D2 Dream: ความฝันที่อยากให้เกิด

D3 Design/Develop: ออกแบบแผน

D4 Destiny: จุดหมายปลายทาง

รูปภาพที่ 2 รูปแบบกิจกรรมสภากาแฟ (world cafe)

ผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการนี้ได้แก่ ภาควิชาเครือข่ายดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน และแผนการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

4) การร่วมปฏิบัติตามรูปแบบการดูแลที่พึงประสงค์ (A-Acting) การดำเนินกิจกรรมที่ช่วยเอื้อต่อการดูแลคุณภาพของผู้สูงอายุติดบ้านสามารถแยกได้เป็น 3 กิจกรรมหลักได้แก่

1. การร่วมดูแลสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุติดบ้านโดยผ่านกิจกรรมเครือข่ายสุขภาพเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน ที่เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพร่วมกันระหว่างเครือข่ายจากชุมชน บุคลากรทางการแพทย์และอาสาสมัครทางสาธารณสุข ที่คอยติดตามการดูแลทางด้านสุขภาพ และการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลที่ใหญ่ขึ้น เป็นต้น

2. กิจกรรมการสร้างอาชีพและการสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุและผู้ดูแล เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน โดยการจัดอบรมการทำลูกประคบสมุนไพรที่สามารถจัดสรรวัตถุดิบและอุปกรณ์ได้ง่ายภายในท้องถิ่น และมีทุนทรัพย์การผลิตที่ไม่าสูงมาก อีกทั้งยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องการของตลาดอีกด้วย

3. กิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการดูแลสุขภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและการเข้าสังคมโดยเป็นกิจกรรมที่จัดที่วัดผ่านประเพณีวัฒนธรรมการถวายเทียนพรรษา เพื่อเป็นการชำระล้างจิตใจและสร้างหลักยึดเหนี่ยวทางด้านจิตวิญญาณ พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมที่พัฒนาและสร้างความตระหนักต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุและผู้ดูแล เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างพลังงานทางด้านบวกให้แก่คนในชุมชนเป็นอย่างดี

5) การร่วมประเมินและให้ข้อสังเกตการปฏิบัติ (N-Notice) หลังการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้การดูแลทางด้านสุขภาพได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนนั้น ทางเครือข่ายแกนนำได้มีการจัดประชุมหารือถึงแผนและผลลัพธ์การดำเนินงานเพื่อมองจุดดี สร้างจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยของเครือข่าย จากการศึกษาความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชน ได้แก่ แกนนำเครือข่าย ผู้สูงอายุติดบ้าน ผู้นำในชุมชน บุคลากรทางการแพทย์และการศึกษา และหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาแผนการดำเนินงานต่อไป

โดยกิจกรรมที่จัดกระบวนการในส่วนของ A-Acting, N-Notice สามารถแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรมใหญ่ๆ ได้แก่

1. ลงพื้นที่ประเมิน ประชุมหารือร่วมกับทีมภาคีเครือข่ายในหมู่บ้านและ รพ.สต. เพื่อประเมินภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้านและชุมชนดังนี้

- คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุติดบ้าน
- ความปิติสุขของผู้สูงอายุติดบ้าน
- ความรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุ
- ภาระการดูแลของญาติผู้ดูแล

2. กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

2.1 เริ่มจากการ 1 ละลายพฤติกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุและภาคีเครือข่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดความผ่อนคลาย และเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจสำหรับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพทางกาย และจิตใจ

2.2 กิจกรรมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการส่งต่อผู้ป่วย โดย คุณدنุพล ยอดคำ จาก รพ.สต. ป่าตึง เพื่อให้ผู้ดูแล และเครือข่ายสามารถส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และปลอดภัย

2.3 กิจกรรมการฟื้นฟูทางกาย จิตและสังคมให้ผู้สูงอายุติดบ้าน โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อเป็นแนวทางการออกกำลังกาย และฟื้นฟูสุขภาพด้วยตนเองเบื้องต้น

2.4 กิจกรรมฝึกทำลูกปะคบเพื่อสร้างอาชีพเสริม โดย คุณหิรัญ ไชยสุข ประธานศูนย์สมุนไพรรต.ป่าตึง และทีมศูนย์สมุนไพรรต.ป่าตึง โดยเป็นการดึงทรัพยากรทางธรรมชาติของชุมชนออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งสร้างรายได้ และช่วยรักษาฟื้นฟูสุขภาพกายได้ด้วย

2.5 กิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผู้ดูแล โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มฟล. และตัวแทนภาคีเครือข่าย ผ่านการเล่าประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน และการร่วมระดมหาแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหาโดยคำแนะนำของคณาจารย์ผู้มีความรู้ และผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์

3. กิจกรรมอบรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์รถของ รพ.สต. สำหรับการรับส่งผู้สูงอายุที่เดินทางลำบาก เพื่อมาเข้าร่วมกิจกรรม โดยเริ่มจากกิจกรรมละลายพฤติกรรมผู้สูงอายุผู้ดูแลและเครือข่าย

3.1 กิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและคุณค่าของชีวิตโดยเจ้าอาวาส เพื่อให้ผู้สูงอายุติดบ้านได้มีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง โดยผ่านคำสอนของพระพุทธศาสนาและการร่วมกิจกรรมถวายเทียนพรรษา เพื่อเป็นการสังคัมให้แก่ผู้สูงอายุและผู้ดูแล

3.2 กิจกรรมสมาธิบำบัดโดย คุณدنุพร ยอดคำ จาก รพ.สต. ป่าติง เพื่อเป็นการบำบัดจิตใจ สร้างสมาธิเมื่อร่างกายเกิดความเจ็บปวด โดยเป็นการสร้างความผ่อนคลายจากโรคต่างๆ ลดความวิตกกังวล และสร้างความสงบภายในจิตใจ

3.3 กิจกรรมการฟื้นฟูทางกายให้ผู้สูงอายุติดบ้าน โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยเป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและผู้ดูแล ที่สามารถนำกลับไปทำที่บ้านได้เอง เพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกาย ลดภาวะเนืองนิ่ง เพิ่มการระบายอากาศ การไหลเวียนโลหิต ภายในร่างกาย และลดความเสี่ยงต่อการหกล้มในผู้สูงอายุได้

3.4 กิจกรรมนาฬิกาความทรงจำ โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและเครือข่าย เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างกำลังใจผู้สูงอายุ ดึงเอาประสบการณ์ที่ประทับใจและความสำเร็จมาเป็นแรงใจสำหรับการดำรงชีวิตต่อไป

จากนั้นได้จัดการนำเสนอข้อสรุปผลการดำเนินงานให้กับภาคีเครือข่าย เพิ่มพลังโดยชื่นชมกับ ศักยภาพของชุมชน เสริมพลังการทำงานและร่วมกันคิดพัฒนาสร้างความโดดเด่น ต่อเนื่องและยั่งยืน

6) การร่วมแสวงหาและพัฒนาต่อ (D-Decoration) ซึ่งจากการประเมินผลการปฏิบัติงานจะทำให้ทราบผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงาน จากนั้นแกนนำเครือข่ายต้องร่วมกันระดมความคิดเพื่อการวางแผนการดำเนินงานเพื่อทำให้การดูแลระบบสุขภาพมีความตรงต่อความต้องการของชุมชน ภายใต้พลังของชุมชนเพื่อความยั่งยืนของการดำเนินงานนั่นเอง

7) การสร้างความโดดเด่น ความต่อเนื่องและความยั่งยืนด้วยการเพิ่มพลัง (O-outstanding) โดย กระบวนการทั้งหมดจะไม่เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในระยะยาวได้ หากขาดการดำเนินการขับเคลื่อนโดยพลังของ เครือข่ายทางด้านสุขภาพของชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นต้องมีการหาจุดเด่นและจุดพัฒนาเพื่อการจัดการปัญหาที่ ตรงความต้องการของชุมชน และการเสริมสร้างพลังจากหน่วยงานต่างๆที่จะเข้ามาเสริม ไม่ว่าจะเป็นด้านการ บริการวิชาการ การบริการทางด้านสุขภาพ การบริการทางด้านเครื่องสาธารณสุขภาค โดยเป็นแรงเสริมทำให้ การขับเคลื่อนของเครือข่ายสามารถดูแลกันเองได้ภายในชุมชนอย่างยั่งยืนลงพื้นที่ประเมินหลังจัดโครงการ

จากการอภิปรายร่วมกันกับภาคีเครือข่ายเพื่อการสร้างความโดดเด่นและความยั่งยืนในการดูแล ผู้สูงอายุติดบ้าน แบ่งเป็น ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้ 3

1. จุดเด่นของชุมชนและภาคีเครือข่าย

บ้านสันโค้งเป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่และจำนวนประชากร ขนาดใหญ่เป็นอันดับแรกเมื่อเทียบ - ป่าติง.สต.กับหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ รพ ทั้ง 11 หมู่บ้าน ส่งผลให้มีความหลากหลายทางด้าน วัฒนธรรม ความเชื่อ และชาติพันธุ์ต่างๆ ทั้งประชากรกลุ่มดั้งเดิมและย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ใหม่ซึ่งความ แตกต่างเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ดีและหลากหลายในการนำมาพัฒนาศักยภาพและรูปแบบแนวทางการดูแล ผู้สูงอายุในพื้นที่ต่อไป

มีแกนนำชุมชนและภาคีเครือข่ายสุขภาพที่เข้มแข็งและมีศักยภาพ สามารถประสานงาน - และให้ความร่วมมือกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาเป็นระยะเวลาานาน

กลุ่มผู้สูงอายุมีกิจกรรมร่วมกันเองระหว่างผู้สูงอายุในชุมชนบ้านสันโค้ง อาทิ กลุ่มเพื่อน กลุ่ม - ,สมุนไพรร กลุ่มจักรยาน เป็นต้น

2. จุดพัฒนา

พัฒนาศักยภาพ และรูปแบบการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ -กันระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆที่อยู่ ร่วมกันในหมู่บ้านสันโค้ง

สร้างเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจร่วมกันระดับภาคีเครือข่าย - ป่าติง ทุกชาติพันธุ์ สุขภาพ บ้านสันโค้ง ต

กลุ่มผู้สูงอายุที่ทำกิจกรรมร่วมกันเองภายในยังขาดในเรื่องการเชื่อมโยงเข้าสู่ - ระบบภาคีเครือข่ายสุขภาพในการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรมแบบยั่งยืน

ขาดแหล่งเงินทุนที่ชัดเจนจากการสนับสนุนของภาคส่วนต่างๆในชุมชน และไม่มีระบบ - จัดการการเงินที่ได้มา ในกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของระบบ

3. แนวทางสร้างความยั่งยืน

- จัดประชาคมหมู่บ้านโดยมีกลุ่มประชากรทุกชาติพันธุ์ในการร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีบทบาทในเวทีผู้นำชุมชนและเวทีคณะกรรมการหรือกลุ่มเครือข่ายจิตอาสาการดูแลผู้สูงอายุทุกชาติพันธุ์

- ดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพร่วมกันในระดับภาคีเครือข่ายสุขภาพบ้านสันโค้ง ตป่าติง โดยมี การวางแผนงานอย่างต่อเนื่อง อาทิ

- ตรวจคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุเบื้องต้น 10 ด้าน ประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- จัดตั้งกลุ่มภาคีเครือข่ายรักษ์สุขภาพผู้สูงอายุบ้านสันโค้งมีคณะกรรมการ
- ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เช่น การออกเยี่ยมบ้าน ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงร่วมกันในชุมชน 2 ครั้งต่อเดือน การส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุติดสังคมอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์โดยแกนนำ

- จัดสรรแหล่งเงินทุนงบประมาณจากภาคส่วนที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ทั้งด้านสถานที่ จัดกิจกรรมและอุปกรณ์ อาทิ อบต. จิตอาสา ภาคเอกชน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ผลลัพธ์และผลกระทบของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

2.1 ผลลัพธ์ต่อผู้สูงอายุ

- ระดับคุณภาพชีวิต ประเมินจากแบบประเมิน Quality of life (WHOQOL- ฉบับภาษาไทย (จำนวน 26 ข้อพบว่าระดับคุณภาพชีวิต ร้อยละ 70.05 หมายถึงผู้สูงอายุติดบ้านมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับปิติสุข ประเมินจากแบบประเมินปิติสุขจำนวน 45 ข้อพบว่าระดับปิติสุข ร้อยละ 87 หมายถึงผู้สูงอายุติดบ้านมีความปิติสุขอยู่ในระดับดี

2.2 ผลลัพธ์ต่อผู้ดูแล

- ระดับความรู้ความรู้อันการดูแลผู้สูงอายุ ประเมินจากแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการวิจัย พบว่าระดับความรู้ดีขึ้น ร้อยละ 31.40
- ภาระการดูแลผู้สูงอายุ ประเมินจากแบบประเมินความเครียดในผู้ดูแลก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการวิจัย พบว่าความเครียดจากภาระการดูแลผู้สูงอายุดีขึ้น ร้อยละ 41.27

2.3 ผลลัพธ์ต่อภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ จำนวนภาคีเครือข่ายในการดูแลผู้สูงอายุมีจำนวน 3 ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ในพื้นที่ 1) ตเชียงราย.แม่จัน จ.ป่าติง อ. 2) ตเชียงราย.พาน จ.พาน อ. 3) ตขุน.หางดง.คง อจเชียงใหม่.

2.4 ระดับความพึงพอใจในรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุ ระดับความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ผู้สูงอายุ และผู้ดูแลในรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ร้อยละ 98

2.ผลกระทบของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน 5น ผลกระทบของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน คือ

มีการขยายเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น -

ชุมชนเป้าหมายมีความเข้มแข็ง ชุมชนและหน่วยงานที่อื่นๆ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน -

- ผู้สูงอายุ ครอบครัวผู้สูงอายุ และชุมชนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

- เกิดการสื่อสารทางบวก เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เกิดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อผู้สูงอายุ มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุและชุมชนได้ใกล้ชิดกัน

มากขึ้น

- คนในชุมชนมีความคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น

- มีศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

สรุปผลการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่ ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ โดยนำเสนอในรูปแบบต้นไม้เพิ่มขีดสุขของผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO ดังแสดงในรูปที่ 4

กลุ่มออกกำลังกายในผู้สูงอายุ โดยเป็นกิจกรรมประกอบจังหวะ เช่น เต้นบาสโลป ที่ผู้สูงอายุสามารถออกกำลังกายได้ โดยขอให้ทางทีมวิจัยเป็นที่เลี้ยง

4. รูปแบบกิจกรรม มีรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคมให้แก่ทั้งผู้สูงอายุ และญาติ ทั้งบ้าน วัด และสังคม

อุปสรรคที่พึงระวังในการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

1. การขาดขวัญกำลังใจของญาติและผู้ดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากภาระการดูแล ภาระงาน และภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุเอง

2. การขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากความเชื่อว่าผู้สูงอายุอายุมากแล้วควรอยู่บ้านเพื่อลดอุบัติเหตุ หกล้ม การบาดเจ็บ และง่ายต่อการดูแลของญาติ

3. การขาดนโยบายจากภาครัฐที่เป็นรูปธรรมของโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุติดบ้าน ส่วนใหญ่เน้นไปยังผู้สูงอายุติดสังคม

กิจกรรม **Willing, Exploration, Cognition**

ณ หมู่บ้านสันโค้ง ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

กิจกรรม **Willing, Exploration, Cognition**

ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

กิจกรรม **Willing, Exploration, Cognition**

ด.ปาดิ่ง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

กิจกรรม **Willing, Exploration, Cognition**

ด.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่

กิจกรรม **Willing, Exploration, Cognition**

ด.พาน อ.พาน จ.เชียงใหม่

ประชุมหารือร่วมกับทีมภาคีเครือข่ายในหมู่บ้านและ รพ.สต. และลงพื้นที่

กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

ละลายพฤติกรรมผู้ดูแลผู้สูงอายุและภาคีเครือข่าย

🔍 📄 🗑️ 🔄 📌 📎

กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

แนวทางการส่งต่อผู้ป่วย

โดย คุณธนุพล ยอดคำ จาก รพ.สต. ป่าตึง

Activate Windows

กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

การฟื้นฟูร่างกาย จิตและสังคมให้ผู้สูงอายุติดบ้าน
โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มฟล.

กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

กิจกรรมฝึกทำลูกประคบเพื่อสร้างอาชีพเสริม
โดย คุณหิรัญ ไชยสุข ประธานศูนย์สมุนไพรร ต.ป่าติง และทีมศูนย์สมุนไพรร

กิจกรรมอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

**กิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผู้ดูแล
โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มฟล. และตัวแทนภาคีเครือข่าย**

กิจกรรมอบรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

การรับส่งผู้สูงอายุได้รับความอนุเคราะห์รถของ รพ.สต.

กิจกรรมอบรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

ละลายพฤติกรรมผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและเครือข่าย

Activate \n Go to Settini

กิจกรรมอบรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

กิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและคุณค่าของชีวิตโดยเจ้าอาวาส

Activate Wir\n to Settings tc

กิจกรรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

กิจกรรมสมาธิบำบัดโดย คุณدنุพร ยอดคำ จาก รพ.สต. ป่าตึง

Activate \n Go to Setting

กิจกรรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

**กิจกรรมการฟื้นฟูทางกายให้ผู้สูงอายุติดบ้าน
โดย คณาจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มฟล.**

กิจกรรมผู้สูงอายุติดบ้านและภาคีเครือข่าย

กิจกรรมนาฬิกาความทรงจำ

โดย คณะจารย์สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและเครือข่าย

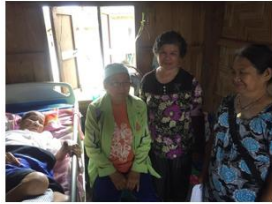
Ar
Gc

ลงพื้นที่ประเมินหลังจัดโครงการ

Activate Win

ลงพื้นที่ประเมินหลังจัดโครงการ

การร่วมพัฒนาต่อ การสร้างความโดดเด่นและความยั่งยืนในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน

กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายการดำเนินงานตามผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ นำเสนอในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ เปรียบเทียบกับผลที่คาดว่าจะได้รับ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ			
ผลที่คาดว่าจะได้รับ			ผลการดำเนินงาน
Output	1. แกนนำผู้สูงอายุจักสาน	อย่างน้อย 10 คน	มีแกนนำผู้สูงอายุในจักสาน คน ได้แก่ 10 1.นางแก้วนา ภารกิจ 2.นางนาตอ ในคำ 3.นางจินตนา ก่อนแก้ว 4.นางเต็มตา ตีบประจระ 5.นางบัวผัน บุญเกิด 6.นางจินตนา ลานคำ 7.นายใจ กัญญา 8.นายมินตา บุญเลิศ 9.นางไพจิตร จะป่า และ 10.นายไพศาล พงษ์พัฒน์เกียรติ
	2. ผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์จักสาน/ บรรจุภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์	อย่างน้อย 3 บรรจุภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์	ได้ผลิตภัณฑ์พร้อมบรรจุภัณฑ์ที่กลุ่มผู้สูงอายุจัดทำและจำหน่ายแล้ว จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 1. พวงมาลัยข้อพระกร)Flower garland) 2. ต่างหูลายดอกพิกุลดอกแก้วต่างหูลายพวงดอกมะลิ ,ต่างหูลายตะกร้อ , 3. ดอกไม้ใบไม้จักสานประดับแจกัน 4. ปิ่นปักผมปลายดอกไม้ 5. โคมบายรูปทรงต่าง ๆ ลายนก ,ลายเตา ,ลายปู ,ลายกบ ,ดอกมะลิ ,ดอกแก้ว , ลายกุ่ม
	3. แนวทางในการออกแบบการทำงานที่สามารถลดระดับความเสี่ยงทางการยศาสตร์ได้	อย่างน้อย 1 แนวทาง	ได้) แนวทางในด้านการยศาสตร์ 1Ergonomics) วิทยาการในการจัดสภาพงานให้เหมาะสมกับคนทำงาน ประกอบด้วย 1.ทำนั่งทำงานที่ถูกต้อง (ทำนั่งจักสานที่ถูกวิธี ลดความเมื่อยล้า) 2.ท่าทางการยกของเคลื่อนย้ายของสำหรับผู้สูงอายุอย่างถูกวิธี 3.ใช้อุปกรณ์ช่วยเก้าอี้ ช่วยในการทำงาน ลดการป (ก้ม)วดหลัง 4.ใช้ถุงมือหรือปลอกยางพ่นนิ้วมือก่อนทุกครั้งในการขูดผิวไม้ไผ่

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จกสถานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ			
ผลที่คาดว่าจะได้รับ			ผลการดำเนินงาน
			5.ทำบริหารร่างกายหลังการทำงานเพื่อผ่อนคลายและลดความเมื่อยล้า
Outcome	1.ผู้สูงอายุมีความรู้ด้านกายศาสตร์เพิ่มขึ้น	อย่างน้อย 80%	ผู้สูงอายุมีความรู้ด้านการยศาสตร์เพิ่มขึ้น100 % (โดยคิดจากการสอบถามความรู้ด้านการยศาสตร์ ก่อน หลัง การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมี - 100 ความรู้เพิ่มขึ้นทุกคน คิดเป็น% ทั้งนี้มีการประเมินระดับคะแนนความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม เฉลี่ยเท่ากับ 3.คะแนน และหลังเข้าร่วมกิจกรรม เฉลี่ย 10ยเท่ากับ 9. 60 คะแนน 10 คะแนน จากคะแนนเต็มที)
	2. ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น	อย่างน้อย 10%	ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็น 19.41% โดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น (เดือนละ) 116.คน เมื่อเทียบกับรายได้จากสวัสดิการของรัฐเพียงช่องทางเดียว/เดือน/บาท 44ว เดือนละ บาท ซึ่งเป็นการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จกสถานของผู้สูงอายุใน 600 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการรายงานของ 8 ระยะเวลา 2 บัญชีรายรับของเดือนล่าสุด,2 บาท เพิ่มขึ้น 700. เท่าจากเดือนแรกที่มีรายรับ 2 1,(บาท 225
	3. การเพิ่มมูลค่าจากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์	อย่างน้อย 10%	เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่จากการแปรรูปผลิตภัณฑ์เดิม เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ อย่าง (ตอกเส้น) 8 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าจากผลิตภัณฑ์เดิมได้สูงถึง 5 น้อย.เท่า หรือคิด 04 804 เป็น.37% 1 คำนวนจากมูลค่าการลงทุนรวม),บ 030บาท สามารถจำหน่ายได้ 9,บาท 315 คิดเป็นกำไรรวม 8,(บาท 285
	4. เกิดความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีซึ่งกันและกัน เครือข่ายความร่วมมือของชุมชน บุคลากร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ตำบล 1	เกิดเครือข่ายความร่วมมือในระดับตำบล ตำบล คือ ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง 1 จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน โดยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนขับเคลื่อน อาทิเช่น 1) อบตกีดช้าง ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชนในตำบลกีดช้าง ร่วมกันจัดงานระดับ. กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสตรีแบบมีส่วนร่วมและโครงการถ่ายทอด“ ตำบล ชื่องานเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จกสถาน ด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตาม

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จกสถานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ			
ผลที่คาดว่าจะได้รับ			ผลการดำเนินงาน
			<p>ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการคนในชุมชนได้รู้จักผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุในตำบล ในวันที่ เชียงใหม่ โดยมีแม่แดง จ.กิตข่าง อ.ณ สนามฟุตบอล อบต 2561 มีนาคม 14 คน 200 ผู้เข้าร่วมงานประมาณ</p> <p>2) อบตณ ตำบลกี้ 2561 ตุลาคม 24 กิตข่าง ได้จัดงานโครงการอำเภอยิ้ม ในวันที่ ดข่าง อำเภแม่แดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มจกสถานผู้สูงอายุได้เข้าร่วมแสดงผลงาน ผลิตภัณฑ์ให้ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ คนในชุมชนได้รู้จักมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้นำ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในงานได้อีกด้วย</p> <p>3) อบตกิตข่าง ได้สนับสนุนให้เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ในตำบลกิตข่าง ภายใต้การ สนับสนุนของ องค์การบริหารส่วนตำบลกิตข่าง ชื่อ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาด้านการจก “ ”สถาน</p>
Impact	1ชุมชนมีความมั่นคงทางด้านภูมิ . ปัญญาท้องถิ่นเรื่องการจกสถาน	ตำบล 1	<p>1. เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ในตำบลกิตข่าง ภายใต้การสนับสนุนของ องค์การ บริหารส่วนตำบลกิตข่าง ชื่อ โดยเป็นส่วน ”แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาด้านการจกสถาน“ หนึ่งของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และอยู่ในแผนงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p> <p>2. ได้รับการพัฒนาต่อยอดให้เป็น “ศูนย์วิจัยชุมชน” จากสำนักงานการวิจัย แห่งชาติ ปี 2561 ที่ดำเนินการโดยบุคลากรในพื้นที่</p>
	2. ผู้สูงอายุ มีความปิติสุข มีความ ภาคภูมิใจในตนเอง จากการมีรายได้ เห็นคุณค่าของตนเอง	อย่างน้อย 80%	<p>ผู้สูงอายุมีความปิติสุขในระดับสูงมาก เฉลี่ย 93.69 % จากการใช้แบบสอบถามสุขภาวะ ทางจิตในการวัดความปิติสุขในตนเองของผู้สูงอายุ ใน) ด้าน ประกอบด้วย 61การ () ยอมรับตนเองSelf-Acceptance, SA)) 2) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (Positive Relations with Others, PR)) 3) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy, AU)) 4 () ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆEnvironmental Mastery, EM)) 5 (</p>

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ			
ผลที่คาดว่าจะได้รับ			ผลการดำเนินงาน
) การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต Purpose in Life, PL) 6 การมีความงอกงามในตน () Personal Growth, PG)

ผลการดำเนินงานอื่นๆ

1. เข้าร่วมนำเสนอและแสดงผลงาน โครง“การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการวิทยาศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ ”ในงาน "มหกรรมงานวิจัย" 2561 แห่งชาติ" (Thailand Research Expo 2018) จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 9 - 2561 สิงหาคม 13 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ราชประสงค์ กรุงเทพฯ

2. ได้รับรางวัลป้าย เป็น (พลอากาศเอกประจิน จั่นตอง) โดยรองนายกรัฐมนตรี "ศูนย์วิจัยชุมชน"การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ใช้ได้จริง และตรงกับความต้องการของชุมชน ไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการขนาดเล็ก พัฒนาทักษะ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรผู้ใช้เทคโนโลยี รวมทั้ง การสร้างบุคลากรในพื้นที่เพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรและผู้อำนวยการงานบริการวิชาการแก่ศูนย์ชุมชน การจัดตั้ง "ศูนย์วิจัยชุมชน"ในงาน "มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ " 2561" (Thailand Research Expo 2018) ในวันที่ 2561 สิงหาคม 9 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ราชประสงค์ กรุงเทพฯ

3. ได้รับการตอบรับให้เข้าร่วมนำเสนอบทความทางวิชาการ Sakollawat Sawetrattanakul, Supaluck Suwan, Vassana Saima, and Yaowanart Narintornsorasak.) 2 0 1 8). Creating Psychological Well-Being for the Elderly with Creative Basketry Design and Production based on Ergonomics Concept. The 4th ASIAENGAGE REGIONAL CONFERENCE in Chiang Mai, Thailand, November 26– 28, 2018.

ได้รับป้าย “ศูนย์วิจัยชุมชน” ในงาน มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2561

ได้ถวายผลิตภัณฑ์ชุมชนแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ออกบูธแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากสวนของ “แหล่งเรียนรู้จักสาน”

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานของผู้สูงอายุ

สรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือ เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าและก่อให้เกิดรายได้จากผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างปิติสุขแก่ผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินงานในรูปแบบของชุดโครงการ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการดำเนินงานทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัด

ลำปาง

กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านโดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่

กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ

มีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้สูงอายุ กลุ่มแกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐจากองค์การส่วนปกครองในแต่ละพื้นที่ หน่วยงานจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จิตอาสา เยาวชน ที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมปิติสุขแก่ผู้สูงอายุ มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 เดือน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมโครงการนั้น มีการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานที่ส่งเสริมปิติสุขเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพิ่มรายได้ และเพิ่มคุณภาพชีวิต (ตารางที่ 1)

ผลการดำเนินงานสรุปได้ตามตารางวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้จำแนกตามผลผลิต (outputs) ผลลัพธ์ (outcomes) และผลกระทบ (impacts)

กิจกรรม	ผลผลิต (outputs)	ผลลัพธ์ (outcomes)	ผลกระทบ (impacts)
กิจกรรมที่ 1 สื่อท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปิติสุขสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน	1. สื่อท้องถิ่นที่เป็น สื่อด้านตัวบุคคล และสื่อที่พัฒนาขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อใช้ในการเสริมสร้างปิติสุขแก่ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ 2. ตารางกิจกรรมทางกายและทางจิตใจ เพื่อส่งเสริมปิติสุข	ปิติสุข ความสุขทางกายและท่ายใจที่เกิดขึ้นจากความภาคภูมิใจของผู้สูงอายุ ที่ได้ร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ในตัวเองไปยังบุคคลอื่น	การขยายพื้นที่เครือข่ายไปยังชุมชนอื่น โดยเฉพาะโรงเรียนผู้สูงอายุในเขตพื้นที่
กิจกรรมที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุใน 3 จังหวัดภาคเหนือตอนบน	1. หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต 1.1 การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแกนนำ 1.2 การสร้างหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ 1.3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. แนวทางการอบรม และการฝึกปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในผู้สูงอายุ	แนวทางในการจัดทำโครงการเพื่อเป็นหลักสูตรให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นของตนเอง	1. เกิดการขยายผลในพื้นที่ 2. สร้างภาคีเครือข่าย
กิจกรรมที่ 3 บทบาทผู้สูงอายุกับการพัฒนาและสืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง	1. ตารางปฏิบัติการอบรมผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ 2. แกนนำ อสม. มีองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้จากคณะผู้วิจัย 3. ผู้สูงอายุได้รับความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ การสื่อสารยุค	1. เกิดเครือข่ายแกนนำชุมชน อสม. และหน่วยงานในพื้นที่ 2. เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า 3. เกิดโครงการวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน	1. เยาวชนได้เรียนรู้ “วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น” และใกล้ชิดกับกลุ่มผู้สูงอายุ 2. โรงเรียนเห็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุมาพัฒนาการเรียนการสอน 3. สร้างมูลค่าจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน ให้เป็นที่ยอมรับของ

กิจกรรม	ผลผลิต (outputs)	ผลลัพธ์ (outcomes)	ผลกระทบ (impacts)
	<p>4. เกิดข้อเรียนรู้ว่าการเพิ่มศักยภาพและความมั่นใจให้แก่เครือข่าย อสม ในชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน</p> <p>5. นวัตกรรมอาหารท้องถิ่นได้รับการเผยแพร่ และเกิดมุมมองใหม่ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน อย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ น้ำสมุนไพรจากไพล และข้าวแต่นน้าวสร้างสรรค์</p> <p>6. ผลงานจากการดำเนินงานครั้งนี้</p> <p>Increasing the sense of self-worth in the elderly through participation in community events that transmit local wisdom about food to younger generations in Lampang province, Thailand” ได้รับการตอบรับให้เผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ The 4th ASIAENGAGE REGIONAL CONFERENCE in Chiang Mai, Thailand, November 26 –</p>	<p>มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางปี 2563 แผนบูรณาการการขับเคลื่อนโมเดลความสำเร็จการจัดการทรัพยากรในชุมชนสู่การเรียนรู้ของเยาวชนและชุมชนใกล้เคียง ภายใต้ชุดโครงการกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม พลังประสาน 5 เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของชุมชน ในอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง</p> <p>4. ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นได้รับการสืบสานจากผู้สูงอายุสู่เยาวชนจังหวัดลำปาง อย่างน้อยพื้นที่ละ 1 โรงเรียน</p> <p>5. ผู้สูงอายุเกิดความ “ภาคภูมิใจ” ในการเป็นส่วนหนึ่งเพื่อสืบสานวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น</p>	<p>ชุมชนและการตลาด</p>

กิจกรรม	ผลผลิต (outputs)	ผลลัพธ์ (outcomes)	ผลกระทบ (impacts)
	28, 2018.		
กิจกรรมที่ 4 การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน โดยกระบวนการ WE CAN DO by TIM และกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในพื้นที่	1. แนวทางการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง 2. แนวทางการเสริมสร้างการทำงานร่วมของภาคีเครือข่าย	1. ผลลัพธ์ต่อผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุติดบ้าน มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง มีปิติสุขอยู่ในระดับดี 2. ผลลัพธ์ต่อผู้ดูแล 2.1 ระดับความรู้ดีขึ้น ร้อยละ 31.40 2.2 ความเครียดจากภาระการดูแลผู้สูงอายุดีขึ้น ร้อยละ 41.27 3. ผลลัพธ์ต่อภาคีเครือข่าย 3.1 มีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ จำนวนภาคีเครือข่ายในการดูแลผู้สูงอายุมีจำนวน 3 ภาคีเครือข่าย 3.2 ระดับความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ผู้สูงอายุและผู้ดูแลในรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านระดับสูง ร้อยละ 98	1. มีการขยายเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น 2. ชุมชนเป้าหมายมีความเข้มแข็ง ชุมชนและหน่วยงานที่อื่น ๆ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน 3. ผู้สูงอายุ ครอบครัวผู้สูงอายุ และชุมชนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน 4. เกิดการสื่อสารทางบวก เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. เกิดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อผู้สูงอายุ มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุและชุมชนได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น 6. คนในชุมชนมีความคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น 7. เกิดศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน
กิจกรรมที่ 5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ จักสานด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ตามหลักการยศาสตร์ สำหรับผู้สูงอายุ	1. เกิดแกนนำผู้สูงอายุในการส่งเสริมงานจักสาน คน 10 2. ได้ผลิตภัณฑ์พร้อมบรรจุภัณฑ์ที่กลุ่มผู้สูงอายุจัดทำและจำหน่ายแล้ว 5	1. ผู้สูงอายุมีความรู้ด้านการยศาสตร์เพิ่มขึ้น 100% 2. ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็น 19.41% โดยเฉลี่ยผู้สูงอายุมีรายได้	1. เกิดศูนย์การเรียนรู้ในตำบลกีดช้าง ภายใต้การสนับสนุนของ องค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง ชื่อ แหล่ง “ โดย ” เรียนรู้ภูมิปัญญาด้านการจักสาน

กิจกรรม	ผลผลิต (outputs)	ผลลัพธ์ (outcomes)	ผลกระทบ (impacts)
	<p>ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. ได้แนวทางในด้านการยศาสตร์ วิทยาการในการจัดสภาพงานให้ เหมาะสมกับคนทำงาน</p>	<p>เพิ่มขึ้น เดือนละ 116./เดือน/บาท 44 คน</p> <p>3. เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่จากการแปรรูป ผลิตภัณฑ์เดิม เป็นผลิตภัณฑ์ (ตอกเส้น) ผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถ 5 ใหม่ อย่างน้อย เพิ่มมูลค่าจากผลิตภัณฑ์เดิมได้สูงถึง 8. เท่า 04</p> <p>4. เกิดเครือข่ายความร่วมมือในระดับ ตำบล ตำบล คือ ตำบลกีดช้าง อำเภอ 1 แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชนและคนใน ชุมชน</p>	<p>เป็นส่วนหนึ่งของงานฐานทรัพยากร ท้องถิ่น และอยู่ในแผนงานโครงการ อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p> <p>2. ได้รับการพัฒนาต่อยอดให้เป็น “ศูนย์วิจัยชุมชน” จากสำนักงานการ วิจัยแห่งชาติ ปี 2561 ที่ดำเนินการโดย บุคลากรในพื้นที่</p> <p>3. ผู้สูงอายุมีปิติสุขทั้ง 6 ด้าน ใน ระดับสูงมาก เฉลี่ย 93.69 % จากการ ใช้แบบสอบถามสุขภาวะทางจิตในการ วัดความปิติสุขในตนเองของผู้สูงอายุ 6 ด้าน</p>

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการดำเนินงานไปใช้

1. ควรมีการดำเนินงานต่อเนื่องผ่านการประสานงานกับกลุ่มแกนนำ ผู้นำชุมชน ตัวแทนภาครัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานต่อเนื่องในระยะยาว โดยกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถประเมินผลลัพธ์ได้ชัดเจน เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่ม จำนวนผลิตภัณฑ์ที่สามารถผลิตได้ จำนวนการสั่งซื้อ เป็นต้น
2. สนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งศูนย์วิจัยในชุมชน เพื่อต่อยอดการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง โดยมีสถาบันการศึกษาเป็นที่ปรึกษา ทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการดำเนินงานครั้งนี้มีระยะเวลาจำกัด การศึกษาติดตามประเมินผลในระยะยาว เพื่อประเมินความคงอยู่ และผลกระทบในระยะยาวเปรียบเทียบกับกันตั้งแต่ 1-3 ปี จะสามารถยืนยันความยั่งยืนของการดำเนินงานได้
2. จัดกิจกรรมจัดการความรู้ (Knowledge management) ตามกระบวนการจัดการความรู้เพื่อถอดบทเรียนจากการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานถ่ายทอดองค์ความรู้ และทดสอบองค์ความรู้กับพื้นที่เป้าหมายอื่นๆต่อไป
3. การดำเนินงานครั้งต่อไปควรเพิ่มวิธีการประเมินให้ครอบคลุมรอบด้าน เช่น การประเมินผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน และมุมมองของผู้ปฏิบัติงานในชุมชน

บรรณานุกรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). สถานการณ์ผู้สูงอายุ

2559. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.dop.go.th/man/knowledge_detail.php?id=c86d99528cb_3d521dbb7d5012bc2f8c2&type=25. (วันที่สืบค้นข้อมูล: 8 มกราคม 2560). กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ. (2548). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุนผู้สูงอายุในการศึกษาและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต*, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 81 ง/หน้า 4, 29 กันยายน 2548.
- เกวลี เครือจักร, สุนทรีย์ สุรัตน์ และ ตุนท์ ชมชื่น. (2558). รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายภาคประชาสังคม. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 3(2): 161-172.
- คัคณางค์ มณีศรี. (2550). *แบบวัดสุขภาวะทางจิต*. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตวิจิตร, นกตล หวังใบ และปณัฐฐา พรหมศิริ .*การลดความเสี่ยงต่อ การบาดเจ็บของพนักงานกรณีศึกษา : การบวนการรอบผ้าในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ครั้งที่ 9 วันที่ 2-3 พฤษภาคม 2554*.
- นันทินา ดำรงวัฒนกุล และคณะ. (2558). *รายงานวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุจากภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นภาคเหนือ : กรณีศึกษาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- พิเชษฐ ไพบูลย์ศิริ .2555.*การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้สูงอายุ*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์* 6(1): 191-199.
- รัชณี สรรเสริญ และคณะ. (2559). *รายงานวิจัย การพัฒนาระบบการดูแลคนพิการโดยใช้ต้นอบคร้วและชุมชนเป็นฐาน*. สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2557). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2557*. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, กรุงเทพฯ.
- เยาวนาถ นรินทร์สรศักดิ์. (2557). *การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ กรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่*. คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เยาวนาถ นรินทร์สรศักดิ์ .(2558). *การออกแบบบรรจุภัณฑ์ซาปุ่นเพื่อแสดงอัตลักษณ์ชนชาวลำพูน ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพชีวิต ชุมชนท้องถิ่น*. คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- วีรชัย มัญญารักษ์, เดช เหมือนขาว และ ยงยุทธ ดุลยกุล .๒๕๕๔ .*การศึกษาทางการยศาสตร์เพื่อปรับปรุงการทำงานในกระบวนการผลิตน้ำตาลโตนด กรณีศึกษา กลุ่มแม่บ้านตำบลลานชัย อำเภอสังขละบุรี : จังหวัดสงขลา*. การประชุมข่างานวิศวกรรมอุตสาหกรรม ประจำปี ๒๕๕๔.
- ศิริพงษ์ เกี้ยวสกุล .2555. *การนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนในการมีกรนำพลัง*

- ผู้สูงอายุมาใช้ในการ พัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ศุภลักษณ์ สุวรรณ .สุริยพงศ์ คำหล้า และเสฏฐธฤติ อินทร์ตัน ,(2560) .การออกแบบและสร้างเก้าอี้สำหรับสตรี ผู้สูงอายุตามหลักการยศาสตร์. การประชุมทางวิชาการระดับชาติพะเยาวิจัย ครั้งที่ 6.
- สกลวัฒน์ เศรษฐรัตน์กุล, วรทัศน์ อินทร์คัมพร และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2552). การจัดการวิทยุชุมชน อย่างมีส่วนร่วมในตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนตุลาคม 2552 – มกราคม 2553.
- สุจิรา ทาผล. (2559). การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคมผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง ในชุดแผนงาน “รูปแบบ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง (พฤษภาคม-สิงหาคม)”. สำนักงานการ วิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2558.
- สุนิสา ชายเกลี้ยง, วัชรกร เรียบร้อย และ รุ่งทิพย์ พันธเมธากุล .(2555) .ปัจจัยเสี่ยงของการบาดเจ็บซ้ำซาก ในพนักงานอุตสาหกรรมแกะสลักหิน จังหวัดชลบุรี .วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 17)2:(325- 337.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. (2540). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกทุก 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่.
- อภิชัย มงคล, ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, ทวี ตั้งเสรี, วัชนิ หัตถพนม, ไพรวลัย รมชัย และวรวรรณ จุฑา. (2552). รายงานการวิจัย การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Version 2007) : กรม สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : กรุงเทพมหานคร.
- อรุณีย์ พรหมศรี).2558 .(ท่าทางและการบาดเจ็บจากการทำงานในช่างทำครกหินบ้านงิ้ว จังหวัดพะเยา. ศรี นครินทร์เวชสาร .คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ขอนแก่น.
- อรัญญา นามวงศ์ และคณะ. (2559). รายงานวิจัย การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการเสริมสร้างสุขภาวะทาง จิตวิญญาณของผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- อัมพรพรรณ ธีรานูตร และคณะ. (2552). คู่มือการส่งเสริมและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ: สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สสส.)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- McAtamney, L. and Corlett, E.N. (1993). RULA: survey method for the investigation of work related upper limb disorder. *Applied ergonomics*, 24(2), 91-99.
- McClusky. (1975). *Education for Aging: The Scope of the Field and Prospection for the Future*. In S.M. Grabowski, & W.D. Mason (Eds.), *Learning for Aging*. Washington D.C.
- Ryff C.D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *J Pers Soc Psychol*. 57:1069–1081.
- Ryff C.D. (2014). Psychological Well-Being Revisited: Advances in Science and Practice. *Psychother Psychosom*. 83(1): 10–28. doi:10.1159/000353263.
- United Nations Population Division; (UNPD). (2007). *World Population Prospects: the 2007. Revision*, Population Reference Bureau.

Wei Qo, Michael D, Timothy L, Linda G, Margery G, Joshua C, Martha L. (2010). Physical and Mental Health of the Homebound Elderly: An Overlooked Population. *J Am Geriatr Soc*, 58(12): 2423–2428.

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ(ภาษาไทย) สกุล- ดร.กฤตพัทธ์ ฝึกฝน.
2. ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) นามสกุล -Dr.Krittapat Fukfon
- 3หมายเลขประจำตัวประชาชน . 3560200022075
- 4 ตำแหน่งปัจจุบัน . รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา
- 5- (ผศ./รศ./ศ) ตำแหน่งทางวิชาการ .
- 6 หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อได้สะดวก .

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

เลขที่ 312 หมู่ 11 ต พะเยา.เมือง จ.บ้านต๋อม อ.56000

โทร 054-431779 ต่อ 114 มือถือ 081-2694004 โทรสาร 054-431889

E-mail: krittapat.f@bcnpy.ac.th

- 7 ประวัติการศึกษา .

2553 : Ph.D) .Nursing(, The University of Texas Health Science Center at Houston, Texas, U.S.A

2532 : พย(การพยาบาลผู้ใหญ่) .ม., มหาวิทยาลัยมหิดล

2523 : พย1 เกียรตินิยมอันดับ) .บ.) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

8. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ

การดูแลผู้สูงอายุที่บ้านและชุมชน การจัดการรายกรณีผู้ป่วยเรื้อรัง การใช้ยาอย่างต่อเนื่องในผู้ติดเชื้อ เอชไอวีเอดส์ การใช้ยาอย่างสมเหตุผลใน primary care

9. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้

1. การจัดการความรู้เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินภาวะสุขภาพสำหรับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ได้พัฒนาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านและในชุมชน ของ Good Living Home Health Care ที่สามารถใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 จนถึงปัจจุบัน

2.เมืองพะเยา .การจัดการความรู้ เรื่องการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง โรงเรียนสร้างสุขผู้สูงอายุ วัดร่องห้า อ . พะเยา ที่ทำให้เกิดพัฒนาโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินกิจกรรมอยู่ได้ด้วยตนเอง อย.จ้างเนื่องจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และสามารถขยายการดำเนินงานและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น ผู้สูงอายุในโรงเรียนสามารถเป็นที่เลี้ยงให้กับการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุอื่นๆในพื้นที่อีก เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุบ้านต๋อมดง และโรงเรียนผู้สูงอายุ ต.เม.สันป่าม่วง อ.อิงพะเยา จ.พะเยา.

3.ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้ติดเชื้อเอชไอวีเพื่อการใช้ยาต้านไวรัสอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ . ทำให้ได้เครื่องมือประเมินการใช้ยาต้านไวรัสอย่างสมเหตุผลสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเอดส์ชาวไทย ที่ได้รับการ

4. การจัดการความรู้เรื่อง การส่งเสริมการพัฒนาผลงานวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของระบบพี่เลี้ยงที่ทำให้มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มากขึ้นเป็นลำดับในทุกปี

ผู้ร่วมโครงการวิจัย คนที่ 1

1. ชื่อ(ภาษาไทย) สกุล- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร คำผลศิริ.

2. ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) นามสกุล -Assistant Professor Dr. Tossaporn Khampolsiri

3หมายเลขประจำตัวประชาชน . 3509900100425

4 ตำแหน่งปัจจุบัน . ประธานศูนย์วิจัยและนวัตกรรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (.ผศ./รศ/.ศ) ตำแหน่งทางวิชาการ .

6 หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อได้สะดวก .

ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เลขที่ 110 ถ เชียงใหม่.เมือง จ.ศรีภูมิ อ.อินทวโรรส ต.50200

โทร 053-945045 ต่อ 9057 มือถือ 081-6718366 โทรสาร 053-217145

E-mail: tkhamposiri@gmail.com

7 ประวัติการศึกษา .

2549 : พร (พยาบาลศาสตร์) .ด., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2532 : วทการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลย) .ม.ศาสตร์(, มหาวิทยาลัยมหิดล

2523 : วท(พยาบาลและผดุงครรภ์) .บ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

8. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ การพยาบาลผู้สูงอายุ การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
การดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อม

9. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้

1. มีการนำผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดูแลระยะกลางแบบเบ็ดเสร็จสำหรับผู้สูงอายุ ไปใช้ประโยชน์กับผู้สูงอายุในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของ ศูนย์ฯเป็นการบูรณาการระหว่างคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, โรงพยาบาลนครพิงค์, และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาหลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สถานที่ดำเนินการ: ศูนย์พัฒนาทักษะการดูแลตนเองและฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลแม่สาหลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

2. มีการนำผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดูแลระยะยาวแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ ไปใช้ประโยชน์กับผู้สูงอายุในตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการดำเนินงานเป็นการบูรณาการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าศาลา, และเทศบาลตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สถานที่ดำเนินการ: ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3. มีการนำผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบบบูรณาการ ไปใช้ประโยชน์กับผู้สูงอายุในตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการดำเนินงานเป็นการบูรณาการระหว่าง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าศาลา, และเทศบาลตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สถานที่ดำเนินการ: ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมโครงการวิจัย คนที่ 2

1. ชื่อ (นามสกุลเดิม ศรีกัน) นางปรัศนี สมิต (ภาษาไทย) สกุล-

ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) สกุล-Mrs. Pratsani Smith (Srikan)

2. หมายเลขประจำตัวประชาชน :5570400061607

3. ตำแหน่งปัจจุบันพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ :

4. ตำแหน่งทางวิชาการไม่มี :

5. หน่วยงานและที่อยู่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา :

ที่อยู่ 56000 พะเยา .เมือง จ .ตอม อ .ต 11 หมู่ 312

054 โทรศัพท์-431-054 โทรสาร 139 ต่อ 779-431- 889

090 มือถือ-983- 9383

e-mail address: pratsanii@gmail.com

6. ประวัติการศึกษา:

ระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
พ .ศ.2536

ระดับปริญญาโท พยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ)
พ .ศ.2546

ระดับปริญญาเอก Doctor of Philosophy (Gerontological Nursing) The University of
Tennessee at Knoxville ค .ศ.2012

7. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ :

Certificate of Short Course Training in Specialist Update on Gerontology Nursing from the Nanyang Polytechnic, Singapore 2016

ประกาศนียบัตร หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น สาขาการจัดการเรียนการสอนในสาขาพยาบาลศาสตร์
ณ.ศ.วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีกรุงเทพ พ .2555

8. ประสบการณ์วิจัยการเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ :

Srikan, P., Callen, B., Phillips, K.D., Tavakoli, A.S., Brockett, R.G., Hanucharumkul, S, & Beebe, L.H. (2017). Sodium reduction in hypertensive older Thai adults. *Journal of Nutrition in Gerontology and Geriatrics*, doi:10.1080/21551197.2016.1274278.

Srikan, P., & Phillips, K. D. (2014). Psychometric properties of the Dietary Salt Reduction Self-Care Behavior Scale (DSR-SCB Scale). *Nursing Science Quarterly*, 27(3), 234-241. doi: 10.1177/0894318414534485

Smith, P., & Wisawatapnimit, P. (2013). PhraMahathai Foundation: A brighter future for people with disabilities. In P. Jongudomsuk, A. Treerutkuarkul, K. Turner, & S. Charoensuk, (Eds.), *The champion book for field trips: The 21th IUHPE World Conference* (pp. 107-112). Nonthaburi: Sahamitr Printing & Publishing.

Wisawatapnimit, P., & Smith, P. (2013). Cultivating green hotel concept. In P. Jongudomsuk, A. Treerutkuarkul, K. Turner, & S. Charoensuk, (Eds.), *The champion book for field trips: The 21th IUHPE World Conference* (pp. 93-106). Nonthaburi: Sahamitr Printing & Publishing.

Witucki Brown, J., Chen, S. L., & Smith P. (2013). Evaluating a Community-Based Family Caregiver Training Program. *The Home Health Care Management & Practice*, 25(2), 76-83. doi: 10.1177/1084822312468136

Smith, P., & Phillips, K. D. (2013). Development and validation of the Dietary Sodium Reduction Self-Care Agency Scale. *Research in Gerontological Nursing*,) 62(, 1-9. doi: 10.3928/19404921-20130108-01

Panyapinijngoon, C., Janhong, K., & Smith, P. (2012). The enhancement of happiness at work in promoting organizational commitment of nursing instructors employed at the Boromarajonani College of Nursing, Bangkok (In Thai). *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*, 22(2), 11-23.

Srikan, P., & Phillips, K. D. (2012). Development and validation of the Knowledge of Dietary Sodium Reduction Scale (KDSR). *Online Journal of Cultural Competence in Nursing and Healthcare*, 2(2), 11-25. doi:10.9730/ojccnh.org/v2n2a2

Srikan, P., Callen, B. L., Brown, J. W., Chen, S. L, Brown, A., & Mefford., L. (2010). Health perception, physical activity and coping strategies to health limitations of older adults volunteering for Habitat for Humanity. *Active Aging Today*, 2(2). Article Available online at <http://www.humankinetics.com>.

Srikan, P., Chaiwan, S., & Lasuka, D. (2004). Effects of goal setting and self-monitoring on

exercise behavior among the older adults with hypertension, Nursing Journal 31(3), 85-96.

9. รางวัลและเกียรติคุณ

Outstanding Dissertation Award from the Honor Society of Nursing, Sigma Theta Tau International, Gamma Chi Chapter (2013)

ผู้ร่วมโครงการวิจัย คนที่ 3

1. ชื่อ(ภาษาไทย) สกุล- : นางอัมพร ยานะ
2. ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) นามสกุล -: Amphorn Yana
- 3 หมายเลขประจำตัวประชาชน . 3560100283144
- 4 ตำแหน่งปัจจุบัน . : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
- 5 ตำแหน่งทางวิชาการ .: ไม่มี
- 6 หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อได้สะดวก .

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ที่อยู่ 56000 พะเยา .เมือง จ .ตอม อ .ต 11 หมู่ 312

054 โทรศัพท์-431-054 โทรสาร 139 ต่อ 779-431- 889

096 มือถือ- 5639326

e-mail address : amphorn.y@bcnpy.ac.th

7 ประวัติการศึกษา .

2552 : พย (การพยาบาลชุมชน) ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2539 : พยประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท สระบุรี

8. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : การพยาบาลชุมชน

9. ประสบการณ์วิจัยการเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ :

1. แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำปนเปื้อนฟลูออไรด์เกินมาตรฐานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชนบ้านสันป่าบาง หมู่ที่ พะเยา.เมือง จ.สันป่าม่วง อ.ต 6

1. การทำงานกับชุมชน / งานพัฒนา / ประสบการณ์ด้านการจัดการความรู้ 0

1. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนท่าวังทอง ตพะเยา.เมือง จ.ท่าวังทอง อ.

2. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อการพึ่งพาตนเองชุมชนบ้านเหล่า ตพะเยา.เมือง จ.บ้านตุน อ.

3. การจัดการความรู้ การพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิต “การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” โดยใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2